

z obrazom
svojega časa

abonmajška
sezona 07/08

POZIV PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Pomagajmo obnoviti bolnico Franjo!

Prispevke lahko nakažete na posebne račune »Za obnovo bolnice Franje«

Zadružna kraška banka - št. **26359**

Banca di Cividale - Kmečka banka - št. **404860**

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje - št. **700246**

Antonveneta (agencija 8 - Ul. Filzi) - št. **129705**

vpisujemo abonma:

- pri blagajni SSG

- pri poverjenikih

brezplačna tel. št. 800 214 302

Primorski dnevnik

SOBOTA, 13. OKTOBRA 2007

št. 242 (19.025) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA
V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

Odločen ne varčevanju na koži manjšine

DUŠAN UDOVIČ

Številke, o katerih je bil govor na včerajšnjem srečanju na tržaški prefekturi, bi morale biti že zdavnaj vsem jasne, saj o njih govorimo in pišemo že mesece in leta. V petnajstih letih je bila naša skupnost ob vedno enakih državnih dotacijah okleščena za dvajset do trideset odstotkov, kar pomeni ravno za toliko zmanjšane dejavnosti. Da o kakšnem razvoju in novih pobudah ne govorimo. To velja bolj ali manj za vse manjšinske institucije, pozitivnih izjem preprosto ne more biti.

Neizbežno se poraja vprašanje, kaj nam pomaga uresničevanje zaščitnega zakona, če materialno izgublamo tla pod nogami in se to dogaja v času, ko nam je vlada naklonjena. Dogajanje tvega dobiti podoba groteske, pa naj ga razume, kdor more. Nismo izvedenci za državni proračun, a si upamo trditi, da je to, kar vprašuje naša skupnost manj kot kaplja v morje. Za primer ostanimo pri založništvu, kjer nas namesto dolžnih poviškov nazadnje doletijo krčenja, kjer so manjšinski časopisi izenačeni drugim. Tudi tistim, ki so do javnega denarja neupravičeno prišli z zvijačo, izkoriščajo značilne ohlapnosti italijanskih zakonov. To je pravzaprav tisto, kar nam je najtežje razumeti. Vlada, ki želi biti različna, boljša in pravičnejša od drugih, nečesa takega ne bi smela dopustiti. Zato nimamo razumevanja za posplošene pozive k varčevanju, saj marsikje ni več s čim varčevati. Največja groteska pa je v tem, da mora naša skupnost, tako kot že kdaj v preteklosti, vložiti vse svoje energije zgolj v to, da ne izgubi pridobljenega. Optimisti pravijo, da bi že to bila velika zmaga. Če je to optimizem, nam zares trda prede.

ITALIJA - Po skorajda plebiscitarni podpori na sindikalnem referendumu

Vlada končno odobrila pokojninsko reformo

Vnesla popravke, a brez soglasja - Industriji in CISL popravke kritizirajo

TRST - Včeraj popoldne srečanje na prefekturi

Velika zaskrbljenost zaradi krčenja prispevkov

Finančne težave se bo sicer poskušalo reševati, vendar prevelikih obljub ni

KROMA

TRST - Vladna podtajnika Miloš Budin in Ettore Rosato si bosta prizadevala za povišanje postavke za ustanove slovenske manjšine s pomočjo amandmaja ter za izključitev našega založništva iz ukrepa o sedemodstotnem krčenju pri-

spevkov v okviru finančnega zakona, vendar zaenkrat ne dajeta prevelikih obljub, saj je kontekst, v katerem se sprejema finančni zakon, vse prej kot lahek. To je prišlo do izraza na včerajšnjem sestanku na tržaški prefekturi, kjer sta se podtaj-

nika srečala s predstavnikoma Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Sveta slovenskih organizacij, Slovenskega stalnega gledališča in Družbe za založniške pobude-PRA-E, ki izdaja Primorski dnevnik.

Na 3. strani

RIM - Ministrski svet je na svoji včerajšnji seji odobril pokojninsko reformo. Na predlog ministra za delo Damiana so bili vneseni nekateri popravki, ki skušajo upoštevati pripombe t. i. radikalne levice v vladni koaliciji. Kljub temu sta se dva ministra iz njenih vrst na glasovanju vzdržala, dva pa glasovala za, a »zadržkom«.

Predstavniki SKP in SIK so po vladni seji izrazili upanje, da bo mogoče zakonski osnutek še izboljšati v parlamentu. Zveza industrijcev pa je izrekla nasprotovanje vnesenim popravkom, češ da so bistvenega pomena in niso bili dogovorjeni. Tudi voditelj sindikalne zveze CISL Raffaele Bonanni se ne strinja s popravki in zahteva sklicanje vseh podpisnikov julijskega dogovora o pokojninski reformi.

Na 7. strani

Illy: Benečija bo zelo pridobila s padcem meje

Na 5. strani

Teden vseživljenjskega učenja: priznanje za Zoro Tavčar

Na 6. strani

Barcolana 2007: Burja, prometne težave, pričakovanja naših jadralcev

Na 11. in 21. strani

Pristanišči Trsta in Reke: dogovor o sodelovanju

Na 4. strani

NOBELOVA NAGRADA ZA MIR

Gore in IPCC

V Trstu dela edini italijanski predstavnik v vodstvu IPCC

OSLO - Nekdanji ameriški podpredsednik Al Gore in Mednarodna skupina Združenih narodov o podnebni spremembi (IPCC) sta letošnjo letošnja dobitnika Nobelove nagrade za mir. Kot je utemeljil odbor za Nobelove nagrade, bodo nagrado Goreu in IPCC podelili za njuna prizadevanja pri mobilizaciji sveta proti grozečim podnebnim spremembam. Gore je bil ameriški podpredsednik v času mandata Billa Clintona. Po odhodu iz politike se je posvetil opozarjanju na posledice globalnega segrevanja ozračja. Za svoj dokumentarec Neprijetna resnica je prejel oskarja, napisal pa je

tudi knjigo z istim naslovom.

So-nobelovca za mir ima tudi Trst. V miramarskem Mednarodnem centru za teoretsko fiziko dela namreč Filippo Giorgi, edini italijanski predstavnik v vodstvu organizacije IPCC. Giorgi je eden od poddirektorjev delovne skupine za klimatsko fiziko pri IPCC, v miramarskem centru pa je odgovoren za oddelek za klimatsko in meteorološko fiziko. Sicer je članica IPCC tudi profesorica na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, priznana slovenska klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj.

Na 10. in 26. strani

GORICA-NOVA GORICA - Župana o dokončnem padcu meje

Izbrala kraj proslave

Romoli se načelno strinja z Brulčevim predlogom Erjavčeve - Kmalu okoljska konferenca

GORICA-NOVA GORICA - Na prvem uradnem sestanku sta se včeraj v Novi Gorici srečala župana Mirko Brulc in Ettore Romoli. Veliko pozornosti sta namenila decembrskemu praznovanju dokončnega umika meje. Do sestanka sta bili njuni mnenji okrog mesta, kjer bo proslava potekala, deljeni. Romoli se je zavzemal za Rdečo hišo, Brulc pa za Erjavčevo-Škabrijelovo. Po skupnem ogledu Erjavčeve je tudi Romoli načelno osvojil Brulčev predlog, ki ga bosta sedaj posredovala vladama in Bruslju. Dogovorila sta se še o skupni okoljski konferenci.

Na 17. strani

TRST - Včeraj na prefekturi srečanje o finančnih prispevkih za manjšino

Pripravljenost reševati probleme, prevelike obljube pa niso bile dane

Predstavniki SKGZ, SSO, SSG in DZP-PRAE so se sestali s podtajnikoma Budinom in Rosatom

TRST - Skušalo se bo najti rešitve, vendar situacija nikakor ni rožnata. Tako bi lahko sintetizirali včerajšnje srečanje na tržaški prefekturi, posvečeno vprašanju finančnih prispevkov za slovensko manjšino v luči bodočega sprejemanja novega italijanskega finančnega zakona. Srečanja so se udeležili predsednika Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij Rudi Pavšič (poleg njega je bil še tajnik SKGZ Igor Gabrovec) in Drago Štoka, direktor Družbe za založniške pobude PRAE, ki izdaja Primorski dnevnik, Pavel Mahorčič ter predsednik upravnega sveta in ravnatelj Slovenskega stalnega gledališča, Boris Kuret in Tomaž Ban na eni ter vladna podtajnika Miloš Budin in Ettore Rosato na drugi strani.

Predstavniki omenjenih slovenskih organizacij so Budina in Rosata opozorili, da manjšinske ustanove že petnajst let prejema enako vsoto denarja (nekaj manj kot pet milijonov evrov letno) in da se spričo inflacije in stroškov nujno narekuje povišanje postavke (neuradno je bilo omenjeno povišanje za približno milijon evrov letno). Resen problem se postavlja za založništvo in tisk, saj je v vladnem odloku, ki je priložen k finančnemu zakonu, prisotno določilo o sedemodstotnem krčenju sredstev za založništvo tako za prihodnje kot tudi že za letošnje leto. To postavlja pod vprašaj predvsem dejavnost Primorskega dnevnika, saj obstaja tveganje, da bodo vsi dosedanja varčevalni in racionalizacijski ukrepi izničeni. Prav tako se je v težavah znašlo tudi SSG, kateremu so odmanjkali nekateri prispevki, ki jih je gledališče doslej prejemale.

Glede povišanja prispevkov za manjšinske ustanove sta Budin in Rosato obljubila, da se bosta potrudila najti rešitve, ko se bo sprejemal finančni zakon, pri čemer je bil govor o amandmaju k zakonu. To upošteva več težave, ker je kontekst, je bilo rečeno, vse prej kot lahek. To velja zlasti za področje tiska, ki je na udaru predvsem zaradi polemik o prispevkih glasilom političnih sil. Podtajnik, je bilo rečeno, bosta delala na tem, da se dobi nekakšna rešitev in da se Primorski dnevnik izvzame iz ukrepa o krčenju prispevkov, vendar, nam je povedal

Na poti do zagotovitve primernih finančnih prispevkov verjetno ne bo manjkalo težav

KROMA

podtajnik Budin, je težko reči, katere možnosti obstajajo glede tega. Finančni zakon je v razpravi in je še vse odprto, zavedati pa se je treba, da se plava proti toku, saj je italijanska vlada v središču kritik domačih in tujih dejavnikov, ki Prodijevi vladi očitajo, da premalo krči. Vendar Budin ni pesimist in upa, da bodo pri poskusu kaj pridobiti proti toku uspešni. Zato se bo skušalo narediti, da varčevalni ukrepi ne bodo prizadeli ne ustanov manjšine ne njenega založništva, čeprav podtajnika nista obljubila nič in sta opozorila, da danes nista v stanju ponuditi kake natančne rešitve. To velja seveda tudi za težave SSG, ki je tokrat ostalo brez prispevka Sklada za Trst. Pri tem je bilo opozorjeno na možnost, da bi se glede financiranja gledališča v večji meri angažirala Dežela Furlanija Julijska krajina, pa tudi Pokrajina in Občina Trst, katerih predstavniki sedijo tudi v upravnih telesih gledališča.

Glede vprašanja finančnih prispevkov za manjšino pa predsednika SKGZ in SSO Pavšič in Štoka načrtujeta tudi novo potovanje v Rim.

SSG - Srečanje s političnimi dejavniki

Upravitelji opozorili na resne težave

Po srečanju na tržaški prefekturi, kjer sta se Boris Kuret, predsednik Upravnega sveta Slovenskega stalnega gledališča, in ravnatelj Tomaž Ban, skupaj s predsednikoma krovnih organizacij, srečala z vladnima podtajnikoma Milošem Budinom in Ettorejem Rosatom, so se upravitelji SSG srečali s tržaškimi in deželnimi slovenskimi političnimi predstavniki. Srečanja, do katerega je prišlo na pobudo upravnega sveta SSG, so se poleg upraviteljev gledališča udeležili deželna svetnica Tamara Blažina in Igor Kocijančič, pokrajinska odbornica Marina Guglielmi, pokrajinska svetnica Mariza Škrk, tržaška občinska

svetnica Igor Švab in Iztok Furlanič ter predsednika krovnih organizacij Drago Štoka in Rudi Pavšič. Upravitelji gledališča so prisotnim prikazali stanje ustanove in opozorili na težave, do katerih bo prišlo, če se v kratkem ne uredi problem javnega financiranja gledališča. Gledališče namreč ni deležno prispevkov krajevnih javnih ustanov, kot to predvideva zakon. Neurejenemu stanju se je v letih kljubovalo z občasnimi izrednimi rešitvami po bolj ali manj bolečih kriznih obdobjih. Prisotni so se obvezali, da si bodo vsak po svojih pristojnostih prizadevali, da bi tri krajevne ustanove poiskale možne rešitve.

TRST - Corecom

Kako je s TV signalom v Benečiji?

TRST - Predstavniki Deželnega odbora za komunikacije (Corecom) so na srečanju z družbo Rai Way, ki upravlja pretvornike javne radiotelevizije, razpravljali tudi o televizijskem signalu "Rai 3-bis", s katerim bi morali v Beneški Sloveniji oddajati slovensko televizijo Rai. Problema, ki se vleče že dolgo časa, niso rešili, pač pa so se zastopniki Rai Way obvezali za tehnično poročilo, »ki naj bi predstavljalo izhodišče za rešitev tega vprašanja«.

Rimska in deželna politika sta že večkrat pozvali vodstvo Rai, da ta problem primerno reši, obljubam pa niso sledila dejanja. Dovolj, da bi družba Rai Way okrepila sedanji televizijski pretvornik nad Prešnjami pri Čedadu.

POLITIKA - Jutri primarne volitve za nov politični subjekt leve sredine

Barazza, Moretton, Russo in Zvech kandidati za prvega deželnega tajnika Demokratske stranke

VIDEM - Na jutrišnjih primarnih volitvah bodo pristaši Demokratske stranke, poleg državne, volili tudi za njeno deželno skupščino. Slednja bo potem izvolila deželnega tajnika. Za to mesto se potegujejo Enzo Barazza, Gianfranco Moretton, Francesco Russo in Bruno Zvech. Tajnika bo vsekakor izvolila deželna skupščina. Če bo kdo od kandidatov jutri dobil absolutno večino glasov, bo jasno, da bo on prvi deželni tajnik nove stranke, v nasprotnem primeru bodo zadnji in odločilno besedo res imeli člani oziroma delegati na skupščini.

Barazzase vrača v aktivno politiko po nekajletnem molku. Svojo kariero (po poklicu je odvetnik) je začel v videmski republikanski stranki, nato je bil levsredinski župan Vidma. Demokratsko stranko si zamišlja kot odprto in pluralno enoto, ki mora biti spoštljiva tudi do narodnih in jezikovnih manjšin. Na Goriškem je nosilka Barazzove kandidatne liste **Majda Bratina**.

Morettonizhaja iz Kršćanske demokracije, na deželni ravni pa je bil

ENZO BARAZZA

ARHIV

GIANFRANCO MORETTON

KROMA

FRANCESCO RUSSO

KROMA

BRUNO ZVECH

KROMA

med ustanovitlji Marjetice, trenutno je podpredsednik deželnega odbora in odbornik za okolje in civilno zaščito. Doma je iz Pordenona. S svojimi listami je navzoč na celotnem deželnem ozemlju.

V tržaški in goriški pokrajini uživa Moretton tudi podporo liste "Slovinci za Morettona", katere pobudnik je stranka Slovenske skupnosti. Slednja, kot kaže, ne namerava direktno pristopiti v Demokratsko stranko, a z njo skleniti volilno povezavo, ki bi se udeležila na spomladanskih deželnih volitvah. Nosilci kandidatnih list "Slovinci za Morettona" so **Mirko**

Špacapan (Gorica) ter **Fulvia Premolin** **Igor Švab** v tržaških volilnih okrajih.

Russo, ki je doma iz Trsta, je član deželnega in državnega vodstva Marjetice, kjer odgovarja za znanost in raziskovalne dejavnosti. Njegov model je mlada, agilna in večjezična Demokratska stranka, ki bi morala dokončno obračunati s preteklo politiko in se ograditi tudi od tradicij LD in Marjetice. Na Russovi kandidatni listi v tržaškem predmestnem okrožju kandidira **Igor Gabrovec**, deželni tajnik Slovenske kulturno-gospodarske zveze in občinski svetnik

v Devinu-Nabrežini.

Zvech je deželni tajnik Levih demokratov in vodja njihove skupine v deželnem parlamentu, svojčas pa je bil sindikalist zveze CGLI. Zavzema se za večjezično in večkulturno stranko, v kateri bodo Slovenci ustanovitelji in nato njen polnopravni in enakopravni del.

Na njegovih deželnih listah kandidirajo številni vidni Slovenci. V predmestnem in okoliškem volilnem okrajju v tržaški pokrajini sta nosilca list vladni podtajnik **Miloš Budinin Mariza Škerk**, nekdanja nabrežinska podžupanja in sedaj vodja LD v pokrajinskem svetu. Zvech je edini, ki ima

na svojih listah, Slovence v tržaški, goriški in videmski pokrajini. Na Goriškem med drugim kandidira tudi predsednik finančne družbe KB 1909 **Boris Peric**, v čedajskem okrožju pa odgovorna urednica Novega Matajurja **Jole Namor** in župan Podbonesca **Piergiorgio Domenis**.

Morettona in Zvecha veže skupna podpora kandidaturi **Walterja Veltronija** za državnega tajnika Demokratske stranke, medtem ko Russo podpira **Enrica Letto**. V Trstu je nosilka Veltronijeve liste v drugem volilnem okrožju **Tamara Blažina**, za Letto pa kandidira tudi Gabrovec.

PRITANIŠKA OBLAST - Včeraj podpisali sporazum o sodelovanju

Trst in Reka skupaj za sodobno infrastrukturo

Dogovor je del širšega programa za gradnjo pristaniškega sistema severnega Jadrana

TRST - Skupne pobude za gradnjo sodobne infrastrukture in promocijo na mednarodni ravni ter skupne razvojne strategije prek tehničnega sodelovanja in izmenjavanja informacij so med glavnimi cilji sporazuma, ki sta ga sklenili včeraj pristaniški oblasti iz Trsta in z Reke. Na tej osnovi bosta odslej obe ustanovi sodelovali s ciljem pridobivanja novih strank, ki se za dovažanje blaga v srednjo Evropo navadno opirajo na druga pristanišča, pa tudi za ponudbo novih izhodišč za severno Evropo. Dogovor je v tem smislu del obsežnejšega programa o sodelovanju med pristanišči severnega Jadrana, ki naj bi v prihodnosti delovala v sistemu in bila tako sposobna privabljalati blago, ki je prek Mediterana namenjeno v Evropo.

Sporazum sta uradno podpisala včeraj predsednika pristaniških oblasti (PO) iz Trsta in z Reke Claudio Boniciolli in Boris Hlača. Oba sta poudarila pomembnost sodelovanja v novi Evropi, toda perspektive brez ustrezne infrastrukture niso za pristanišči najbolj rožnate. Zato nameravata obe ustanovi skupno nastopati in tudi od osrednjih vlad obeh držav zahtevati, da sta aktivni na tem področju. Misel je bila v tem smislu seveda na gradnji petega transportnega koridorja in poseben poudarek je bil s tem v zvezi na avtocesti, ki naj bi v prihodnosti povezovala Trst z Reko. Kaj pa koprski pristanišče, ali bo lahko prišlo tako rekoč do srečanja v troje? Po ponedeljkovem srečanju se bo Boniciolli s koprskim kolego Robertom Časarjem zopet sestel v decembru. Takrat bo skušali postaviti temelje za dodatna sodelovanja, pravi predsednik tržaškega PO, prej z Reko, nato tudi s Tržičem, Benetkami in Ravenna, kjer se v bistvu začne severni Jadran. Boniciolli je bil zelo optimističen in celo nakazal cilj, da bi Trst, Koper in Reka v prihodnosti dosegla vsak po milijon Teu letnega prometa, kar pomeni kar 3 milijone Teu za to območje. To je polovica kontejnerjev, ki jih raztovarja Rotterdam, je pa tudi dosti več od skupnega letnega prometa vseh severnojadranskih pristanišč, se pravi 1,3 milijona Teu. Govor je seveda o oddaljeni prihodnosti, ker potrebuje Trst (ki premore danes 450 tisoč Teu) logistično platformo in ustrezne prostore, naprave in organiziranost. Toda po eni strani ne gre pozabiti, da naj bi logistično platformo začeli graditi že v prvih mesecih leta 2008. Po drugi bo na podlagi strokovnih analiz zaradi prenasičenosti severnoevropskih pristanišč največji promet v pristaniščih severnega Jadrana v obdobju 2010-2015.

Prizadevanja gredo torej v pravo smer in upati je, da bo to sodelovanje kot sploh vsi

Predsednika pristaniških oblasti Claudio Boniciolli in Boris Hlača med podpisovanjem sporazuma

KROMA

razvojni projekti, uspešno. Sklenjeni memorandum nakazuje to pot. Boniciolli je pred podpisom še zlasti naglasil nekaj točk. Jadransko morje se mora otresti preteklosti, ki jo je zaznamovala železna zavesa, in postati mora most med italijanskimi in hrvaškimi pristanišči oz. mesti. V prepričanju, da bo Hrvaška kmalu članica Evropske unije je zato sporazum pomemben prvi korak na poti razvijanja sodelovanja med državama in še posebno med pristaniščema. Boniciolli je ob tem izrazil zadovoljstvo glede sodelovanja s Koperom, ki se mu je zdaj pridružila Reka. Tržaško in reško pristanišče sta navezadnje slični, je dodal Hlača, zaradi konfiguracije, zaradi notranje organizacije in zaradi kritičnih točk. Pristanišči delujeta na istem trgu in poglavito je privabiti mnogo ladij z juga, ki jim bo pot do srednje Evrope prek Jadrana najkrajša. Če bo torej sodelovanje plodno, bodo od tega imeli korist vsi. Kooperacija med Italijo in Hrvaško pa je še zlasti pomembna, ker lahko vladi pritegneta pozornost EU na to območje. Sodelovanje med Trstom in Reko bo nazadnje poleg pritiska za gradnjo infrastrukture tudi na področju promocije obeh pristanišč in njihovih prostocarinskih območij pri podjetnikih in v EU, na pravni ravni in bo med drugim slonelo na izmenjavanju informacij za izdelavo uspešne strategije glede skupnih interesov na več področjih (od varstva okolja do varnosti in razvijanja sodobne tehnologije), pri katerem bosta sodelovala tudi univerzi v Trstu in na Reki.

Aljoša Gašperlin

SDGZ - Blizu pomorske postaje

Na Barcolani prisotni tudi letos

Tudi letos je Slovensko deželno gospodarsko združenje prisotno na Barcolani. V standu Občine Devin Nabrežina, čisto blizu Pomorske postaje, se delijo nove zgibanke Okusov Krasa 2007, ki se bodo začeli že drugi teden. Stojnico devinsko-nabrežinske občine, ki ponuja še druge krajevne turistične zanimivosti, krasijo torej tople jesenske barve plakatov in tudi novih zgibanek Okusov Krasa, s katerimi bodo opremljene letos ne le gostilne, pač pa tudi pekarnice in trgovine jestvin. V slednjih bodo namreč v prodaji, prvič v znamenju uspešne gostinske ponudbe, tudi krajevni tipični proizvodi s Krasa, kar bo posebno obogatilo letošnje Okuse Krasa, ki bodo trajali od 20. oktobra do 11. novembra. V trgovinah pa bodo proizvodi v prodaji še dlje.

V bližini je stojnica tiskarne Graphart, ki je ena od vodilnih krajevnih tiskarn in tehničnih sodelavcev te in še drugih pomembnih prireditelj, kot npr. nedavna Triestefotografija. V tem standu so tudi informacije in gradivo o obrtnih conah Dolina in Zgonik, o dejavnosti

SDGZ-Servis, umetnostnih obrtnikov in drugih obrti v okviru Združenja, ki jih slovenska stanovska organizacija promovira v sodelovanju in s prispevkom Deželne obrtne komisije FJK.

KOPER - Ministrstvo izdalo dovoljenje

V Luki bo novo skladišče za avtomobile

KOPER - Ministrstvo za okolje in prostor je Luka Koper izdalo gradbeno dovoljenje za izgradnjo novega skladiščnega objekta za avtomobile. Objekt bo obsegal pritličje, štiri etaže in povozno streho. Skladišče bo Luka gradila v več fazah, v prvi fazi, katere ocenjena vrednost je 9,38 milijona evrov, pa bo Luka pridobila 2751 novih parkirnih mest, so sporočili iz Luke Koper. Kot so sporočili iz Luke, je predviden rok izgradnje prve faze približno eno leto.

LJUBLJANA - Po dvodnevem zasedanju

Zaključeno srečanje združenja Manager

LJU BLJANA - Predsednik Združenja Manager Franjo Bobinac je dvodnevno Jesensko srečanje 2007 sklenil s besedami, da bodo podjetja v Sloveniji lahko povečevala dodano vrednost ob razvojno naravnani davčni zakonodaji, hitrejšem in učinkovitejšem prenosu znanja, zmanjševanju administrativnih ovir in sprostitvi trga dela. S tem so soglašali udeleženci zadnjega dejanja letošnjega srečanja, okrogle mize o tem, kako hitreje do višje dodane vrednosti. »Dodano vrednost bi morali razumevati kot proces in kot krog. Osnova zanjo pa so inovativnost, obvladovanje stroškov in blagovna znamka,« je opnil direktor in lastnik podjetja Pipistrel Ivo Boscarol. Inovativnosti pa tudi ni brez znanja, je dodal. Predsednik uprave Hidria Edvard Svetlik je dejal, da so pri njih v ospredju ustvarjanja dodane vrednosti na mikro ravni ljudje.

To, da podjetja ustvarjajo lastne institute, pozdravljam, saj ti ponujajo nove priložnosti za sodelovanje, je povedal direktor Instituta Jožef Stefan Jadran Lenarčič. Tudi po Svetlikovem mnenju ti instituti ne predstavljajo konkurence, temveč »mesto, kjer lahko dejansko sodeluješ z drugimi institucijami znanja«.

Lenarčič je opozoril, da birokratske spone dušijo inovativnost in razvoj. Povedal je, da njihov institut ne sme delovati kot podjetje in da morebitni ustvarjeni presežek pobere država in se ga ne namenja za nadaljnji razvoj projektov instituta. Aleksandra Kornhauser Frazier, ki je dopolne udeležencem posveta govorila o tem, da je seme uspeha v znanosti, je zato združenje pozvala, naj čimprej oblikuje skupino, ki bi skupaj z institutom poiskala ustrezne rešitve. Bobinac je pobudi napovedal podporo. (STA)

Evropska centralna banka

12. oktobra 2007

valute	evro	
	12.10	11.10
ameriški dolar	1,4173	1,4199
japonski jen	166,51	166,96
kitajski juan	10,6475	10,6573
ruski rubel	35,3350	35,3640
danska krona	7,4509	7,4510
britanski funt	0,69850	0,69700
švedska krona	9,1145	9,1093
norveška krona	7,6490	7,6815
češka krona	27,482	27,473
švicarski frank	1,6803	1,6733
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	250,20	249,22
poljski zlot	3,7358	3,7370
kanadski dolar	1,3865	1,3874
avstralski dolar	1,5720	1,5721
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,3411	3,3305
slovaška krona	33,627	33,560
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7029	0,7041
malteška lira	0,4293	0,4293
islandska krona	85,39	85,13
turška lira	1,6956	1,6851
hrvaška kuna	7,3219	7,3240

Zadružna Kraška banka

12. oktobra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4383	1,4088
britanski funt	0,7087	0,6924
švicarski frank	1,7035	1,6620
japonski jen	170,9187	162,5812
švedska krona	9,3536	8,9063
avstralski dolar	1,6128	1,5447
kanadski dolar	1,4166	1,3627
danska krona	7,5940	7,3079
norveška krona	7,8310	7,4490
madžarski florint	255,4505	242,9895
češka krona	28,1598	26,7861
slovaška krona	34,3990	32,7210
hrvaška kuna	7,5071	7,1409

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

12. oktobra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4402	1,4047
britanski funt	0,7101	0,6926
danska krona	7,563	7,376
kanadski dolar	1,4100	1,3753
japonski jen	169,03	164,86
švicarski frank	1,7028	1,6608
norveška krona	7,779	7,588
švedska krona	9,256	9,028
avstralski dolar	1,6039	1,5644
hrvaška kuna	7,57	7,03

Banca di Cividale
BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA

Milanski borzni trg

12. oktobra 2007

delnica	Indeks MIB 30: +0,25	
	cena €	var. %
AEM	2,81	-0,32
ALLEANZA	9,345	-0,69
ATLANTIA	25,98	+2,00
BANCA ITALEASE	14,05	+1,46
BANCO POPOLARE	17,1	-0,50
BPMS	4,53	+0,78
BPM	10,61	-0,82
EDISON	2,3975	+1,59
ENEL	8,195	+0,00
ENI	26,45	+0,19
FIAT	22,83	+0,57
FINMECCANICA	21,05	-0,28
FONDIARIA-SAI	33,75	+0,39
GENERALI	31,39	+0,48
IFIL	8,05	+0,50
INTESA	5,5	-0,24
LOTTOMATICA	27,14	-2,09
LUXOTTICA	26,01	-1,29
MEDIASET	7,375	-0,41
MEDIBANCA	15,8	-0,28
PARMALAT	2,6825	-0,17
PIRELLI	0,868	+1,81
SAIPEM	30,69	+1,09
SNAM	4,5375	+0,61
STMICROELEC	11,84	-0,22
TELECOM ITA	2,125	+2,82
TENARIS	18,9	+0,23
TERNA	2,615	+1,04
UBI BANCA	19,17	+0,52
UNICREDITO	6,185	-0,15

Podružnica Trst
ljubljanska banka
Nova ljubljanska banka d.d., Ljubljana

ŠPETER - Illy na seji deželnega odbora

»Bližnji padec meje bo zelo koristil celotni Benečiji«

Domači župan Manzini zahteval poseg Dežele za špetersko šolo

ŠPETER - Bližnji padec meje med Italijo in Slovenijo bo zelo koristil Beneški Sloveniji. V to je prepričan predsednik Furlanije-Juljske krajine Riccardo Illy, ki je o položaju območja vzhodno od Čedad spregovoril pred začetkom včerajšnje seje deželnega odbora na špeterskem županstvu. Tam ga je sprejel župan Tiziano Manzini.

Upravitelj je med drugim zaprosil Deželo za finančno pomoč domači dvojezični šoli, ki je sicer državno priznana in kateri Dežela že finančno pomaga. Manzini se očitno še ni otresel neutemeljenega strahu, da bi morala Občina Špeter sama financirati dvojezični šolski center, kot je stalno ponavljal pred odprtjem tamkajšnje nižje šole, kateri sta on in njegova desnosredinska uprava nasprotovale.

Manzini se je pohvalno izrazil o sodelovanju s sosednjima občinama Sovodnja in Podbonesec, s katerima Špeter tvori Združenje občin. Manj zadovoljen pa je špeterski župan z delovanjem gorske skupnosti za Brda ter Terske in Nadiške doline. Po njegovem je to zelo nehomogeno območje, zato gorska skupnost ne more dobro poslovati.

Illy je z zadovoljstvom vzel na znanje pozitivne demografske in ekonomske trende špeterske občine. V zvezi z decembrskim padcem schengenske meje se je zavzel za obnovo državne ceste, ki povezuje Čedad z mejnim prehodom Stupica-Robič. To pomembno cestno povezavo bo še naprej upravljalo podjetje Anas, s katerim Dežela plodno sodeluje.

Predsednik FJK je špeterskemu županu tudi pojasnil, da deželna uprava zelo podpira ne samo sodelovanje, temveč tudi združevanje občinskih uprav, za kar sta se ravno pred kratkim npr. odločili občini Fojda in Ahten. Illy je tudi obljubil, da se bo pozanimal glede dejavnosti tamkajšnje gorske skupnosti.

Predsednik Dežele se ni direktno dotaknil dvojezične šole, pač pa je županu Manziniju predlagal sodelovanje s sosednjima občinama tudi na področju šolstva. Pri tem velja omeniti, da je prav Zveza treh občin (Špeter, Sovodnja in Podbonesec) morda odločilno podprla ustanovitev dvojezične srednje šole. Njen pristanek je podpisal predsedujoči župan Podbonesca Piergiorgio Domenis, njegov špeterski kolega pa je bil, kot omenjeno, proti.

Predsednik Illy otvarja sejo deželne vlade na županstvu v Špeteru

NOVI MATAJUR

ŠPETER - Na včerajšnji seji

Dežela omilila naravne služnosti na kraškem območju

Dolenc čestita Illyju za odobritev včerajšnjih ukrepov za tržaški in goriški Kras. Med njima je odbornik Cosolini.

PORTOROŽ - Na dnevni slovenskih pravnih

Enostransko širjenje morskih pasov v nasprotju z mednarodnim pravom

PORTOROŽ - Na dnevi slovenskih pravnih v Portorožu je včeraj v okviru osme sekcije z naslovom Morje in pravo spregovoril tudi strokovnjak pomorske prava Mitja Grbec. V referatu z naslovom Problematika pomorskih pasov v (severnem) Jadranu je poudaril, da je trenutna praksa enostranskega širjenja jurisdikcije obalnih držav v Sredozemskem in Jadranskem morju v nasprotju z namenom, če že ne z dikcijo devetega poglavja konvencije UNCLOS. Po njegovem mnenju bi bilo primerneje, če bi se obalne države odločile za usklajen pristop k temu vprašanju. Obalne države v severnem Jadranu bi se denimo lahko odločile za razglasitev skupne ekološke cone, kjer bi veljal enoten pravni režim, meni Grbec. V širšem okviru Sredozemskega morja bi se lahko obalne države odločile za usklajeno razglasitev enakih con (ekoloških ali/ribovskih) z vnaprej dogovorjenimi mejami, je še dejal. Če usklajen pristop ni mogoč, bi bilo po njegovih besedah smiselno, da države, če že, razglasijo cone v takšnem obsegu, ki ne posega v interese drugih držav in ki omogoča obstoj vsaj ozkega pasu odprtega morja. Zaradi specifičnega geografskega položaja v Jadranskem morju in že določene morske meje z Italijo se Slovenija po njegovih besedah spopada s »hrvaško grožnjo«, da bo njena obala ostala »vkleščena« med italijanskim in hrvaškim teritorialnim morjem.

Deveto poglavje konvencije UNCLOS govori o sodelovanju med obalnimi državami in ostalimi uporabniki morja, takšno sodelovanje pa ne pride v poštev, v kolikor samo ena država izvaja suverenost nad celotno obalo takšnega morja, je pojasnil. Kljub

temu, da je bil leta 2001 dosežen sporazum o meji Drnovšek-Račan med Slovenijo in Hrvaško, je slednja leta 2004 enostransko razglasila svojo zaščitno ekološko-ribolovno cono in na takšen način do določene mere tudi prejudicirala določitev meje s Slovenijo, je dejal Grbec.

Razmejitve je po njegovih besedah izzvala ostre reakcije s strani Italije in Slovenije zaradi dveh stvari. Prvič zato, ker je Hrvaška z enostransko razglasitvijo te cone kršila določbe devetega poglavja konvencije UNCLOS, drugič pa zato, ker je Hrvaška s tem, ko je vezala začasno razmejitve teh con na mejo oziroma črto, ki izhaja iz sporazuma o razmejitvi epikontinentalnega pasu iz leta 1968, ravnala tudi v nasprotju z mednarodnim pravom. Iz prakse arbitražnih sodišč, po njegovih besedah, namreč jasno izhaja, da se črta, ki je bila med določenimi državami dogovorjena za razmejitve morskega dna in podzemlja, ne sme avtomatično uporabiti tudi za razmejitve gospodarskih pasov, je še pojasnil.

Posledice polne uveljavitve hrvaške zaščitne ekološko-ribolovne cone za Slovenijo je Grbec razdelil na tri dele. Izpostavil je svobodo plovbe, ribolov in znanstveno raziskovanje morja. Kvaliteta svobode plovbe v izključni ekonomski coni po njegovih besedah ni popolnoma enaka tisti, ki velja na odprtem morju. V kolikor bo uveljavljen pravni režim cone, bodo slovenski ribiči lahko lovili v vodah, ki imajo sedaj status odprtega morja, le če bo Hrvaška to dovolila, v nasprotnem primeru pa ne, je še dejal. Glede znanstvenega raziskovanja morja pa je pojasnil, da bo to v hrvaški coni načeloma možno le s soglasjem obalne države. (STA)

ŠPETER - Deželni odbor je na seji Špeteru odobril seznam posegov, za katere ni več potreben predhodni postopek presoje vplivov na območje, kjer se izvajajo direktive o območjih evropskega pomena (SIC) na teritoriju tržaškega in goriškega Krasa in o posebnih območjih varstva (ZPS) kraških predelov v FJK. Posegi zadevajo ze obstoječe kmetijske in pašniške dejavnosti, vzdrževanje in obnavljanje kraških zidov oziroma ograj, izvedbo manjših vodnih rezervoarjev, redno ter izredno vzdrževanje obstoječih nepremičnin, vzdrževanje gozdnih in poljskih poti oziroma stez, izgradnjo podzemskih protipožarnih vodovodov, manjša gradbena oziroma obnovitvena dela in izkope do 20 kub. metrov v prid kmetijskih dejavnosti.

Gre za razčlenjen seznam, ki bistveno omili vpliv naravovarstvenih služnosti na kraškem območju. Odbornik Roberto Cosolini ter deželni svetnik Igor Dolenc sta prispevala, da je bil omejen seznam sprejet v doglednem času kljub zahtevni normativi, ki jo je, pod pritiskom evropskih ukrepov, morala dežela sprejeti s pospešenim tempom.

»Zadovoljna sva« sta izjavila Cosolini in Dolenc, »da je deželna uprava nudila konkreten odgovor Kraševcem, ki so upravičeno zahtevali take ukrepe ki, kljub upoštevanju ohranitvenih obveznosti, lahko zagotovijo primeren in naravi prijazen krajinski razvoj«.

ZAŠČITNI PAS

Hrvaška bi lahko imela težave

BRUSELJ - Enostranska uveljavitev hrvaške ekološko-ribolovne cone (ERC) v Jadranu za vse državne članice, tudi Slovenijo in Italijo, za januarjem prihodnje leto »lahko ima negativne posledice na pristopna pogajanja Hrvaške z Evropsko unijo«, je včeraj v Bruslju potrdil evropski komisar za širitvev Olli Rehn po pristopni konferenci s Hrvaško, na kateri je država odprla dve novi poglavji. »Komisija je pripravljena gostiti sestanek o tem na visoki ravni, če bodo za to vse strani,« je poudaril. »Če bi ladje iz držav članic Evropske unije od 1. januarja prihodnje leto naletele na kakršne koli težave, bi to lahko imelo negativne posledice na pristopna pogajanja« Hrvaške z Evropsko unijo, je dejal Rehn.

Komisija je bila »presenečena nad odločitvijo« hrvaškega sabora, ki je decembra lani napovedal uveljavitev cone z januarjem prihodnje leto, je poudaril Rehn. Presenečena je bila predvsem z vidika političnega dogovora vseh treh držav leta 2004, je dodal komisar. Takrat so se države dogovorile, da ne bodo enostransko uveljavljale con, nato pa je bilo navedeno tudi v sklepih Evropskega sveta iz junija 2004, da Hrvaška cone ne bo enostransko uveljavila za Slovenijo in Italijo. »Vprašanje ERC je bilateralno vprašanje, ki zadeva Hrvaško, Slovenijo in Italijo, kakor je bilateralno vprašanje tudi vprašanje meje,« je še poudaril Rehn. Komisija zato »poziva Hrvaško in vpleteni državni člani unije, še posebej Slovenijo pri vprašanju meje, naj poskušajo to rešiti brez nepotrebnih zamud,« je pozval.

Hrvaška ministrica za zunanje zadeve in evropske integracije Kolinda Grabar-Kitarović pa je o tem vprašanju dejala, da Hrvaška »vključno izjemne napore v reševanje vseh odprtih vprašanj s sosedami«. Hrvaška načrtuje »nediskriminatorsko uveljavitev brez prejudiciranja katerih koli drugih bilateralnih vprašanj«, je zatrjela. Dialog med Slovenijo, Hrvaško in Italijo »se bo nadaljeval«, je dejala. Hrvaška se bo pogovarjala z obema stranema, da bi »našla skupno rešitev za zaščito Jadranskega morja«, in sicer dolgoročno rešitev, ki bi veljala tudi po vstopu Hrvaške v EU. Ekološka zaščita Jadranskega morja in ribiškoga fonda je skupna odgovornost vseh vpletenih držav, je poudarila hrvaška zunanja ministrica.

Uveljavitev teh »nediskriminatorskih« ukrepov za zaščito morja in rib ni »uperjena proti Sloveniji, Italiji ali katerim koli plovilom« iz držav članic unije, je zatrjela hrvaška ministrica. Gre za načelo nediskriminacije in za dolgoročno ekološko zaščito Jadranskega morja, je ponovila. Na vprašanje, kdaj bo Hrvaška pripravljena na politični sestanek na visoki ravni, ki ga je pripravljena gostiti komisija, pa je ministrica zatrjela, da pogovori med stranmi vseskozi potekajo, da poteka tudi tiha diplomacija ter da je Hrvaška na politični sestanku pripravljena. »Hrvaška je odločena nadaljevati ta dialog, pokazati želimo, da smo odgovorni, upamo na sodelovanje sosed ter smo hvaležni Evropski komisiji, ker želi olajšati dialog,« je dejala.

Volitve na Hrvaškem, napovedane za 25. november, naj po njenih besedah ne bi vplivale na dialog med Slovenijo, Italijo in Hrvaško ne na pristopna pogajanja Hrvaške z EU. »Vlada je odločna glede tega, da predvillina kampanja ne vpliva na pristopna pogajanja, enako velja za ERC,« je dejala. (STA)

POSTOJNA - Včeraj dopoldne slovesno odprtje v Kulturnem domu

Zora Tavčar prejela priznanje ob Tednu vseživljenjskega učenja

Pobudo že dvanajsto leto prireja Andragoški center Slovenije - Tavčarjevo je predlagal Sklad Mitja Čuk

POSTOJNA - V Kulturnem domu v Postojni je včeraj dopoldne potekala slovesnost ob odprtju dvanajste izvedbe Tedna vseživljenjskega učenja, ki ga od 15. do 21. oktobra prireja Andragoški center Slovenije pod pokroviteljstvom slovenskih ministrstev za šolstvo ter za delo, družino in socialne zadeve. Ob tej priložnosti so tudi podelili priznanja za izjemne učne in strokovne dosežke pri učenju odraslih za leto 2007. Vsega skupaj je priznanje prejelo petnajst posameznikov oz. društev, skupin in ustanov, med nagradenci pa je tudi šolnica in pisateljica Zora Tavčar iz Trsta, ki jo je za priznanje predlagal Sklad Mitja Čuk. Prof. Zora Tavčar je priznanje (slednje ji je izročila državna sekretarka pri slovenskem ministrstvu za šolstvo Alenka Šverc) prejela za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih. Kot piše v obrazložitvi, je nagradjenka kot šolnica dijake »uvajala v kreativno pisanje, spodbujala bogatenje besednega zaklada in kulture izražanja. Spodbujala je

sodelovanje v dijaškem listu Literarne vaje in na literarnih tekmovanjih. Tako je vzgajala generacije publicistov in kulturnih delavcev, ki si na Tržaškem prizadevajo za utrjevanje slovenske identitete. Pomembno je tudi njeno avtorsko in mentorsko delo v občolskih in društvenih dejavnostih, predvsem mentorstvo v dramskem krožku,« piše še v obrazložitvi, kjer se poudarja, da je dobitnica »načrtno in uspešno vzgajala mlade slovenske režiserje, igralce, scenariste, govorce, pa tudi publiciste in pisatelje.«

V okviru letošnjega Tedna vseživljenjskega učenja, piše na priložnostni spletni strani, bo prihodnji teden svoja vrata odprlo večje število institucij, organizacij, društev, skupin in posameznikov, ki bodo s številnimi dogodki želeli prikazati različne oblike in možnosti učenja, namenjenega vsem ljudem, dalje predstaviti zamisel o vseživljenjskosti in nenehnem pretoku učenja, obenem pa počastiti izjemne učne dosežke in izrazne ustvarjalnosti ljudi vseh generacij.

Prireditelji Tedna vseživljenjskega učenja so nagradili delo Zore Tavčar za njeno ustvarjalno delovanje na šolskem in kulturnem področju

KROMA

KOROŠKA

Dvojezični pouk: vpis rekorden

CELOVEC - Na šolah avstrijske Koroške je letos rekordno število prijav za pouk slovenščine. Kot so sporočili z deželnega šolskega sveta, je na ljudskih šolah, ki obsegajo prve štiri razrede, za dvojezični pouk prijavljenih 40,55 odstotka otrok na območju veljavnosti zakona o dvojezičnem šolstvu. Skupaj z višjimi šolskimi stopnjami, kot so gimnazije in trgovske akademije, se letos na avstrijskem Koroškem uči slovenščine 3896 šolarjev oziroma 106 več kot v preteklem šolskem letu. Na območju veljavnosti zakona o dvojezičnem šolstvu je na avstrijskem Koroškem 74 ljudskih šol, ki jih obiskuje 4853 otrok. Dvojezični pouk, za katerega je v javnem šolstvu prijavljenih 1892 otrok oz. 37 več kot v preteklem šolskem letu, letos poteka na 66 ljudskih šolah. Poleg tega je omogočen še na dveh ljudskih šolah v Celovcu zunaj območja veljavnosti zakona, kjer pri dvojezičnem pouku sodeluje 187 otrok. V celoti je torej na prvih štirih šolskih stopnjah za dvojezični pouk vpisanih 2079 otrok oz. 44 več kot v preteklem šolskem letu.

Na 14 glavnih šolah, ki jih otroci v avstrijskem šolskem sistemu obiskujejo med 5. in 8. razredom, če se ne odločijo za gimnazijo, pri pouku slovenskega jezika sodeluje 354 otrok, sedem več kot leto poprej.

Na celovski Slovenski gimnaziji, kjer poučujejo dijake med 5. in 12. šolsko stopnjo, je letos vpisanih 543 učencev oziroma trije manj kot lani. Dvojezično trgovsko akademijo, ki izvaja pouk med 9. in 13. šolsko stopnjo, obiskuje 159 dijakov, kar pomeni porast za 18 učencev. Na zasebni višji šoli za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu pa je 128 gojencev in gojenk oz. 22 manj kot v zadnjem šolskem letu.

Na drugih gimnazijah in poklicno izobraževalnih šolah avstrijske Koroške se uči slovenščine letos še 596 dijakov oz. 47 več kot lani, so sporočili iz deželnega šolskega sveta. V sporočilu za javnost so še poudarili, da iz podatkov o prijavah za dvojezični pouk in pouk slovenščine ni mogoče sklepati o etnični pripadnosti prijavljenih učenk in učencev. (STA)

SEŽANA

Ob dnevu duševnega zdravja

SEŽANA-

Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa Vezi je tudi letos obeležilo 10. oktober - svetovni dan duševnega zdravja, ki poteka pod okriljem Svetovnega združenja za duševno zdravje. Tako so v Kosovelovem domu v Sežani odprli razstavo z naslovom Življenje v slikah, ki bo na ogled do 24. oktobra. Dan odprtih vrat so priredili v Dnevnom centru Štorje in Ilirska Bistrica. Na Občini Sežana pa je potekalo predavanje na temo Anksiozne motnje in stres. Predavali sta specialna psihologinja Nataša Sedmak in psihologinja Milena Pegan.

Namen dogodkov je povečati osveščenost strokovne in splošne javnosti ter širše skupnosti o najbolj pogostih duševnih motnjah. Sežansko društvo Vezi namreč deluje že devet let na področju socialnega dela in duševnega zdravja v skupnosti. Prav te skupnostne službe imajo velik pomen poleg osnovnih programov, ki so namenjeni ljudem s težavami v duševnem zdravju in njihovim svojem. Prav pravilna ozaveščenost javnosti je pomembna za destigmatizacijo duševne bolezni, ki je med ljudmi še vedno prisotna, je na odprtju nedavne likovne razstave v Sežani dejala soc. delavka Katarina Tomažič, ki je prisotne pozdravila tudi v imenu predsednice društva Vide Mesar. V letošnjem letu, ki je posvečeno letu enakih možnosti, so pripravili likovno delavnico, ki je potekala junija v Štanjelu. Poleg članov društva Vezi so se jo pod vodstvom mentorjev Jana Milkočiča in Vinka Tica udeležili še člani Socialno varstvenega zavoda iz Dutovelj, ki so se izražali v raznih likovnih tehnikah. Pripravili so tudi delavnico izdelovanja nakita, kjer so prikazali ustvarjalne sposobnosti in tako so nastali z veliko truda in časa prečudoviti, unikatni izdelki kot so zapestnice, verižice, uhani itd. Likovna razstava bo v Sežani na ogled do 24. oktobra, nakar se bo preselila v Občino Divača.

Seveda pa imajo še pester program aktivnosti. Tako bo v začetku novembra potekalo izobraževanje za svojece pod vodstvom Eda Belaka, 15. novembra prireajo v Sežani izobraževanje za zaposlovanje ljudi za težje zaposlitve, konec novembra pa bo izobraževalna delavnica s področja gospodinjstva o pripravi hrane.

Olga Knez

SEŽANA - V Kosovelovi knjižnici

Ob tednu otroka enkratno srečanje s Svetlano Makarovič

Pisateljica je bila presenečena nad množičnim obiskom otrok

Ob tednu otroka je Kosovelova knjižnica v Sežani povabila na obisk pesnico in pisateljico Svetlano Makarovič. Presenetil jo je zelo velik obisk tako otrok kot odraslih, ki so več kot napolnili oddelek za mlade bralce. Prav tako jo je prijetno presenetil Korenčkov palček, ki ga je imenitno odigrala mlada bralka knjižnice Dora Kavčič. Korenčkov palček je nastopal zato, ker so v knjižnici predstavili novo izdajo slikanice o zgodah in nezgodah malega palčka, poleg te pa še knjigo Mačnice ob kateri sta se Medina Leković in pisateljica čisto po mačje pogovarjali. Vendar ni ostalo samo pri prijaznih in pristranskih besedah. Svetlana Makarovič zna biti tudi presneto ostra, posebno ko govori o zapuščenih in zanemarjenih živalih, pa o politikih, ki govorijo in govorijo, pa malo naredijo. Kljub resnim temam je otroke uspela začarati, da so ji prav pozorno prisluhnili.

V oddelku za mlade si lahko do konca meseca ogledate razstavo knjig Svetlane Makarovič - njeno bogato bero pravljic: Sapraniško, Pekarno Mišmaš, Tacamuco, Kosovirji na leteči žlici in na stotine drugih.

Istočasno pa so v knjižnici odprli razstavo z naslovom Knjige mojega življenja, ki jo je pripravila Mestna knjižnica Piran. Prestavljen je izbor knjig, ki so zaznamovale mladost treh slovenskih ustvarjalcev različnih generacij in sicer Neže Maurer, Marjana Tomšiča in Anje Štefan. Ob knjigah so razstavljeni tudi predmeti in igrače iz njihovega otroštva. Tudi ta razstava je na ogled do konca meseca. (mg)7

SEŽANA - Vse do 11. novembra

Mesec kraške kuhinje

Na sporedu so značilni izbrani jedlilniki, osmice in kulturne prireditve

Od 5. oktobra do 11. novembra na Krasu poteka projekt Mesec kraške kuhinje, ki ga Odbor za kmetijstvo in turizem pri komenski občini in Društvo Fraska letos ponovno obujata. Namen projekta je združiti kulinarčno ponudbo Krasa in jo pod enotnim imenom ponuditi ljubiteljem naše krajine, gurmanom in poznavalcem vin. V ta namen pripravljajo številne prireditve ter ogled naravnih in kulturnih znamenitosti. V tem času bodo gostilne ponujale izbrane menije, odprte bodo številne osmice, možne pa bodo tudi degustacije vin pri kraških vinarjih.

Tako so v četrtek, 11. oktobra v Špacapanovi hiši v Komnu predstavili letošnji mesec kraške kuhinje in knjigo oz. roman Ana D, avtorja Darč Dretnika. Dogodek je vodila moderatorka, pesnica in povezovalka na Radiu Študent Tjaša Koprivec, gost večera pa je bil glasbenik, pisatelj in direktor založbe Amalietti & Amalietti, Peter Amalietti. V nedeljo, 14. oktobra, bo v mladinskem hotelu Pliskovica od 10. do 17. ure odprta razstava

svežih gob s pokušino gobjih dobrot. Tretjo nedeljo v oktobru bo v Štanjelu potekala tržnica starin ter domače in umetne obrti. Osrednji dogodek pa bo med drugim tudi predstavitev vasi Pliskovica v Kosovelovem domu v Sežani v petek, 26. oktobra, ob 19.30, ko bodo najprej odprli razstavo fotografij Bogdana Macarola, nakar bo sledila zanimiva predstavitev tega kraškega zelo aktivnega naselja. Nočni pohod s Slavnika na Kokoš bo 27.10., 10. pohod po sledeh soške fronte pa 28.10. V Kazljah bodo 30.10. pripravili večer z vini iz kraške »Švice« z degustacijo vin iz kleti Igorja Sanaborja iz Ravenj, 6. 11. pa bodo odprli razstavo o delu Elias Arts&Crafts Studio ter ob tem predstavili umetnika obdelave kamna in lesa Elije Sabadina. Večer s kraškimi vinarji bo v Špacapanovi hiši v Komnu tudi 9. 11. Sledila bodo številna martinovanja (10. 11 v Gorjanskem, Sežani in Komnu).

V projekt so se vključili gostinci kot so Turistična kmetija Špacapanova hiša v Komnu, Turistična kmetija Ostrouška

Pelicon v Coljavi, gostilna Na placu v Kazljah, gostilna Grgič v Sežani, gostilna s prenočišči Kraški hram v Križu, domačija Šajna v Šepuljah, gostilna Ravbar in Okrepčevalnica Ruj v Dolu pri Vogljah, gostilna Grahor v Danah pri Sežani, okrepčevalnica Grad Štanjel, turistična kmetija pri Tavčarjevih v Hruševici, gostilna Skok v Štorjah ter še mnogi drugi.

Svojo ponudbo bodo predstavili tudi osmičarji (Pr'Kovačevih v Coljavi od 5.-14.10, Marijan Pahor; Sela na Krasu od 2.-11.11, Abram-Zerjal, Sveto od 9.-11.11. in Ladi Mahnič, Grahovo Brdo od 9.-18.11.). V občini Komen je strokovno vodena degustacija vin zagotovljena po predhodni najavi pri Čotarju v Gorjanskem, Kralju-Škrkovi v Kobdilju, Buntovih v Škribin, Kukanja in Pipan v Komnu ter Fonu v Brjani pri Komnu. V sežanski občini po dogovoru pripravijo degustacijo vinarji: Bole v Avberju, Šuc in Štok v Dutovljah, David Grmek ter Škerlj-Ščuka v Godnjah ter Andrej in Franc Vrabeč v Pliskovici.

Olga Knez

POKOJNINSKA REFORMA - Po plebiscitarni potrditvi na sindikalnem referendumu

Ministrski svet odobril reformo z manjšimi popravki

Dva ministra t. i. radikalne levice sta se vzdržala, dva sta glasovala za zadržkom

RIM - Ministrski svet je na svoji večrajšnji seji odobril pokojninsko reformo. Na predlog ministra za delo Cesareja Damiana so bili vneseni nekateri popravki, ki skušajo upoštevati pripombe t. i. radikalne levice. Kljub temu niso vsi ministri glasovali za odobritev reforme: ministra za socialno solidarnost Paolo Ferrero (SKP) in za prevoze Alessandro Bianchi (SIK) sta vse vzdržala, medtem ko sta ministra za univerzo Fabio Mussi (Demokratska levica) in za okolje Alfonso Pecoraro Scanio (Zeleni) glasovala za, a »z zadržkom«.

V primerjavi z juljskim dogovorom med vlado in sindikalnimi partnerji včeraj odobreni zakonski osnutek vsebuje tri novosti. Tako ni več gornje meje za število delavcev, ki smejo iti predčasno v pokoj zaradi prenapornega dela, medtem ko je po prej veljala meja 5 tisoč delavcev na leto. Poleg tega bo triletna delovna pogodba po novem mogoče samo enkrat podaljšati, in to ob prisotnosti predstavnika enega izmed najbolj reprezentativnih sindikatov. Tretji popravek pa uvaja »okoljsko dopolnilno blagajno« za delavce podjetij, ki bodo v kriznem stanju zaradi okoljskih problemov.

Premier Romano Prodi je na tiskovni konferenci po seji vlade dejal, da je izredna podpora, ki jo je požela pokojninska reforma na sindikalnem referendumu, olajšala odobritev zadevnega zakonskega osnutka v ministrskem svetu. »Ugibanja iz prejšnjih dni o razdvojenosti vlade so se izkazala za neumestna,« je dejal. »S pomočjo odobrenega zakonskega osnutka bo Italija ujela korak z drugimi evropskimi državami na pokojninskem področju, po drugi strani pa bo njen trg dela pridobil na dinamizmu,« je pristavil. Minister za delo Damiano je dodal, da bodo zakonski osnutek takoj predložili parlamentu, da bi ga odobril v sklopu finančnega zakona.

Predstavniki SKP in SIK so po vladni seji izrazili upanje, da bo mogoče zakonski osnutek še izboljšati v parlamentu. Zveza industrijcev pa je izrekla nasprotovanje vnesenim popravkom, češ da so bistvene pomena in niso bili dogovorjeni. Moti jo predvsem popravek o podaljšanju začasnih delovnih pogodb. Tudi voditelj sindikalne zveze CISL Raffaele Bonanni se ne strinja s popravki in zahteva sklicanje vseh podpisnikov juljskega dogovora o pokojninski reformi.

Tajniki CGIL Guglielmo Epifani, CISL Raffaele Bonanni in UIL Luigi Angeletti so medtem včeraj objavili dokončne rezultate referenduma. Udeležilo se ga je 5 milijonov 115 tisoč upravičencev, v podporo reforme pa se je izreklo 4 milijonov 115 tisoč ali 82% volivcev.

Premier Prodi in minister Damiano po seji vlade

ANSA

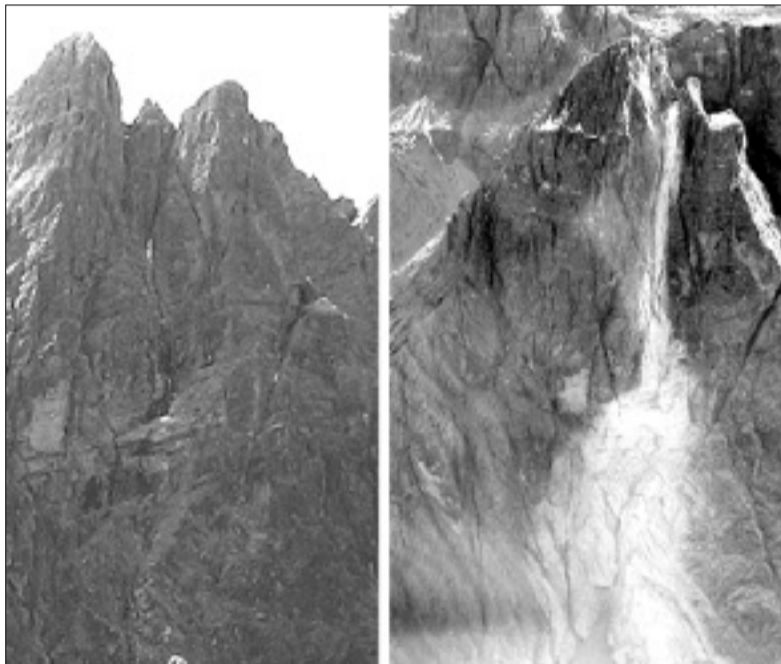
DOLOMITI - Osuplost v Dolini Fischleintal (val Fiscalina)

Plaz preoblikoval goro

Z vrha Einser je zgrmelo v dolino 60 tisoč kubičnih metrov kamenja - Žrtev baje ni bilo

BOCEN - V južnotiroolski Dolini Fischleintal (val Fiscalina) blizu kraja Sexten (Sesto) so prebivalci in številni turisti včeraj osuplo zijali proti gori Einser (Cima Una). Z vrha, ki se nahaja na višini 2.598 metrov, se je ob 9. uri odkrušil greben, ki je sprožil ogromen plaz. Po navedbah bocenskih gasilcev naj bi z gore zgrmelo 60 tisoč kubičnih metrov kamenja, odkrušeni kos grebena naj bi bil 100 metrov visok, 30 metrov širok in 20 metrov globok. Krajani ne pomnijo plazov podobnih velikosti.

Plaz je dvignil bele oblake apnenastega prahu, ki je prekril avtomobile, hiše in ljudi. Kaže, da se ni nihče ranil: omenjena gora se nahaja na odmaknjem področju, kjer ni veliko gorskih stez. Kljub temu so bili gasilci reševalci na delu, saj se je zaradi plaza skupina planincev znašla v brezizhodnem položaju. Gorska reševalna služba je pojasnila, da izletniki niso bili v nevarnosti, saj so jih reševalci varno pospremili pri sestopu po prehodni poti.

Z vrha Einser (Cima Una, 2.598 metrov) se je odkrušil greben

ANSA

Predsednik republike brani Montalcinijevo

RIM - Predsednik republike Giorgio Napolitano je javno obsodil ostre besedne napade desničarskega senatorja Francesca Storaceja na dosmrtno senatorko Rito Levi Montalcini. Napolitano je včeraj med slovesnostjo na Kvirinalu, ob navzočnosti senatorke, dejal, da je »nespoštovanje in ustrahovanje Montalcinijeve, osebe, ki je Italiji v ponos, sramotno«. Nobelova nagradjenka za medicino iz leta 1986 je bila ganjena in se je predsedniku zahvalila za podporo. Pred dnevi se je tudi sama branila s pismom dnevniku La Repubblica, v katerem je med drugim napisala, da ožigosa dejanja, ki spominjajo na žalostne čase totalitarističnih sistemov. Polemiko je zanetil Storace, senator skrajno desničarske stranke La Destra, ko je rekel, da je »pristranska Montalcinijeva nevzdržno sredstvo za podpiranje vlade«. Napovedal je še, da ji bo podaril berge, v sredo pa je Nobelovka simbolično darilo tudi prejela.

Zakonca Romano obtožena štirih umorov

COMO - Proces proti zakoncu Romano se bo pričel 29. decembra, obtožnica ju med drugim bremeni štirih grozljivih umorov, poskusa umora, poskusa uničenja trupel, povzročitve požara. Olinido Romano in Rosa Bazzi naj bi 11. decembra lani povzročila prvi pokol. Že pred 29. decembrom lani naj bi nameravala obračunati s sosedi, z družino Fagagna, s katero sta bila v slabih odnosih, vendar jima je namera spodletela. Lani pa naj bi se naposled divje znesla: Raffaello Castagna naj bi najprej udarila z železno palico, jo večkrat zabodla z nožem in ji naposled prerazala vrat. Ista usoda je doletela njenega sinčka, Youssefa. Z nožem sta bili umorjeni tudi Paola Galli, mati Raffaele, in sosedja Valeria Ogerubini, ki je pri tekla pogledat, kaj se dogaja, saj se po hiši razlegali srhljivi kriki. Preživel je samo Mario Frigerio, soprog Cherubinijeve, morilca sta bila prepričana, da je mrtev, vendar so mu zdravniki rešili življenje. Zakonca Romano sta obtožena, da sta po pokolu povzročila požar, hotela naj bi zabrisati sledi. Ogenj so pogasili gasilci.

Sprva je bil pokola osumljen soprog Gabrielle Fagagna, Azouz Marzouk, vendar je bil prav tedaj doma v Maroku. Odločilno pa je bilo pričevanje Maria Frigeria, ko si je opomogel, je pričel sodelovati s preiskovalci. Zakonca Romano sta v začetku sicer priznala krivdo, vendar sta zatem vse zanikala.

ITALIJANSKO DOGAJANJE V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

Marc Lazar v Le Mondu: Težnja k populizmu in protipolitiki je pojav, ki se v Italiji občasno vrača

Direktor pariškega Visokega zavoda za politične študije Marc Lazar v daljšem intervjuju za *Le Monde* analizira krizo italijanske politike. Francoski sociolog in politolog opozarja, da je težnja k populizmu in protipolitiki pojav, ki se v Italiji občasno vrača: tako je bilo po drugi svetovni vojni in je šlo za izraz nezaupanja v demokracijo in novo državo, in spet v 70-ih letih, ko so kritike skrajne desnice in skrajne levice privedle do nasilja in terorizma, ter v 90-ih letih, ko sta sodstvo in del družbe nastopila proti političnim predstavnikom zaradi korupcije. Vzrok cikličnega pojava je neučinkovitost izvršne oblasti, medsebojno obtoževanje nedemokracije med desno in levo opcijo ter oddaljenost politične elite od navadnih državljanov. Temu se je v zadnjih letih pridružila še globoka razklanost v družbi ter neizvajanje pričakovanih reform. Na mestu tradicionalne reprezentancne demokracije se uveljavlja t.i. demokracija mnenj, pri kateri so na prvem mestu te-

levizija in mediji nasploh, narašča pa tudi vloga posameznih vodilnih politikov, ki zasledujejo predvsem prikupovanje javnosti. Lazar zaključuje svoje razmišljanje na straneh pariškega popoldnevnika z nespodbudno ugotovitvijo, da se v Italiji uveljavlja želja po nastopu »močnega človeka«, ki naj učinkovito odloča in rešuje probleme.

»Mamma's boys« in »big babies«, mamini fantje in veliki otroci, ironično piše agencija Reuters v dopisu iz Italije, ki so ga objavili številni tuji mediji. Govor je seveda o nedavni izjavi finančnega ministra Padoe Schioppe v zvezi z novimi davčnimi olajšavami, ki naj bi prepričala italijansko mladino, da se osamosvoji nekoliko prej, kot je danes v navadi na polotoku italijanskih mamic. Dopis omenja številne kritike, ki so se usule na ministra, obenem pa izpostavlja dejstvo, da v Italiji »otroci« resnično ostanejo pri starših dlje kot drugod po svetu, kar dopisnik Reutersa pripisuje tradicionalnim tesnim družinskim odnosom, pa tudi previsi-

kim stanovanjskim najemninam in pomanjkanju delovnih perspektiv, kar zavira gospodarsko in splošno neodvisnost mlajših generacij.

The New York Times v predstavitvi enega od treh letošnjih Nobelovih nagajencev za medicino, Američana italijanskega izvora Maria Capecchia, naglašja njegove italijanske korenine in edinstveno otroško izkušnjo. Njegova napol ameriška mati je bila antifasistička, da so jo internirali v Dachauski lager, in mali Capecchi se je moral preživljati kar nekaj časa sam, da se je pridružil tolpi otrok brez družine in doma. Po vojni se je kot 7-letni deček odselil z mamo v Združene države, kjer so mu prav večšine, ki jih je pridobil kot poulični otrok, pomagale pri uveljavitvi, piše NYT, saj je kljub začetnemu nepoznavanju jezika kmalu postal lider svojega razreda na račun bogatih in obrestnih, a manj sposobnih otrok.

Londonski *The Times* objavlja zaskrbljujoče poročilo o preiskavi glede vloge mafijskih organizacij pri nele-

galnem odstranjevanju radioaktivnih odpadkov, kot tudi pri morebitni tajni proizvodnji plutonija za jedrske bombe. V preiskavo so vpleteni tudi voditelji vsedržavnega zavoda za jedrsko energijo Enea, ki naj bi omogočili mafiji na Siciliji in v Kalabriji nezakonito upravljanje z nevarnimi radioaktivnimi odpadki. Te naj bi odvrgli v morje oz. jih zakopali v Somaliji ter pri Materi na jugu polotoka. Preiskava traja že 12 let, skesanec pa naj bi izpovedal, da se mafija nelegalno ukvarja tudi z jedrskimi odpadki iz Francije, Švice, Nemčije in ZDA.

Sumljiv telefonski razgovor, piše *El Pais* v zvezi s ponovno afero v svetu italijanskega nogometa, kjer goljufija in korupcija še nista poraženi. Italijanski nogomet stalno vzbujata sume, kot je prišlo na dan z nedavno afero Calciopoli, meni madridski dnevnik. Sedaj je pod udarom rimska nogometna ekipa Lazio, katere trener naj bi v telefonskem pogovoru s predsednikom ekipe Lecce iz Apulije izrazil željo, da

bi na skorajšnjem srečanju nasprotniki bili nekoliko »zmehčani«. Gre za stalnico v svetu italijanskega nogometa, ugotavlja ugledni španski časopis.

Tudi nemški *Der Spiegel* piše o italijanskem nogometu, vendar z drugačnega zornega kota. Poroča namreč, da je ekipa četrte lige iz Trenta dobila novega sponzorja, kar ne bi bilo nič posebnega, ko bi to ne bil - avstrijski bordel. Sponzor je prisoten na spletni strani ekipe z napisom »Casa Bianca«, bordel iz Innsbrucka, kjer ura zabave z dekleti stane 180 evrov. Za sponzorstvo je avstrijska javna hiša odštela ekipi Trenta 10 tisoč evrov. V mestu znamenitega koncila je občinski odbornik za šport negativno ocenil potezo lokalne ekipe, ker »žali žensko dostojanstvo«. Odgovorni pa so si iznajdljivo pomagali iz zagate: na spletni strani je še vedno prisoten zaščitni znak avstrijskega bordela, vendar so odstranili povezavo, ki je neposredno peljala na spletno stran sponzorja.

Sergij Premru

POLITIKA - Nastajanje Demokratske stranke

V mestu in okolici vse pripravljeno za jutrišnje primarne volitve

Volišča odprta od 7. do 20. ure - Stališča Miloša Budina in vodstva SSK

Jutri bodo od 7. do 20. ure na 23 voliščih naše pokrajine primarne volitve za Demokratsko stranko. Po mnenju državnega podtajnika Miloš Budin je udeležba na volitvah velikega pomena. »To velja tudi slovenske volilce, ki nismo in ne smemo biti na robu dogajanja, ampak po možnosti vedno protagonisti z drugimi sodržavljani. Pri oblikovanju DS moramo biti Slovenci dostojanstveno odgovorni skupni graditelji tega novega projekta, ne pa neki zunanji podporniki, ki dajejo videz, kot da jim je le do dogajanja za preživetje«, je izjavil Budin.

Jutri bomo zato glasovali za liste - tako Budin - ki podpirajo Veltronija in Zvecha. Na teh listah so med številnimi slovenskimi kandidati kar trije celo nosilci list, številni ostali od Trsta do Benečije pa so na visokih mestih na listah. »V tem je jamstvo, da bomo Slovenci gotovo kvalificirano prisotni tako v vsedrjavni kot v deželni ustanovni skupščini demokratske stranke. To je prvi rezultat direktne udeležbe, kar potrjuje uspešno tradicijo naprednih strank, ki so doslej vedno zagotovile naše slovensko predstavništvo od rimskih do krajevnih institucij«, meni še Budin.

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti vabi vse, ki jim leži razvoj in napredek naše narodne skupnosti, da se udeležijo volitev. SSK, kot pravi tajnik Peter Močnik, podpira podpredsednika Dežele Gianfranca Moretona, ki je pokazal odprtost do samostojnega političnega nastopanja manjšine in ki je kot upravitelj izkazal pozornost za potrebe naših občin in ljudi.

»V podporo njegovi kandidaturi je SSK pripravila listi, ki sta v celoti sestavljeni iz naših ljudi in ki ju vodita tržaški svetnik Igor Švab ter županja Doline Fulvia Premolin, ob predstavnikih stranke ter vidnih osebnosti iz področja kulture, šolstva, športa, gospodarstva in sociale.«

»Podpora našima listama ni torej zgolj pomoč, da slovenska stranka preživi, temveč je konkreten dokaz, da si manjšina res želi biti politični subjekt, ker je tudi politična stranka, saj se je v desetletjih izkazalo, da smo za vsedrjavne stranke Slovenci le eden od problemov, ki jih obravnavajo,« pravi na koncu Močnik.

NOVA STRANKA - Primarne volitve

Poziv slovenske komponente LD za Veltronija in za Zvecha

Jutri bomo po vsej državi volili tajnika in ustanovno skupščino (deželno in vsedrjavno) Demokratske stranke. Gre za izredno novost na italijanskem političnem prizorišču, saj boš lahko neposredno soudeleženi/a pri nastajanju nove stranke, ki bi morala biti nosilka reformistične preobrazbe naše družbe.

Slovenci želimo biti polnoprav-

no vključeni v tem procesu in aktivno prispevati k oblikovanju vsebine novega političnega subjekta. Zato množično (kot je razvidno na sliki) kandidiramo na skupnih listah v vseh treh pokrajinah, kjer smo Slovenci prisotni, da bomo od vsega začetka dostojanstveno in vplivno prisotni znotraj nove stranke, saj bo morala le-ta odražati jezikovno in

kulturno raznolikost tukajšnjega prostora.

Vabimo te, da se jutri udeležiš primarnih volitev in podpreš skupne liste z našimi kandidati, ki podpirajo Walterja Veltronija za vsedrjavnega tajnika in Bruna Zvecha za deželnega tajnika.

Slovenska komponenta Levih demokratov

Seznam volišč

OBČINA TRST

Odsek za zgodovino NŠK (stavba Kulturnega doma)-Ul. Petronio 4 za volilke in volilce, ki volijo na šolah Gaspardis, Giotti, Petrarca in Manzoni).

Krožek ACLI - Ul. Muzio (Combi, Stock in Nordio).

Krožek ACLI-Trg Sv. Jakoba 15 (šole Slataper, Laghi, D'Aosta, Nordio, Lovisato, S. Giusto, Bergamas in Galvani).

Krožek ACLI pri Sv. Alojziju-Ul. Aldegardi 15 (Lucchini in Galilei) Škedenj: društvo Ivan Grbec-(Marin, Lovisati, De Marchi, Gentili, Bergamas, Galvani in S. Giusto).

Bazovica, Gropada in Padriče-sedež društva Lipa v Bazovici(Tomažič in zadruga Bazovica).

Društvo Barkovlje - Ul. Bonafata 4 (Battistig).

Šotor na Trgu Cavana (Carli, Sauro, Carducci in Manna).

Šotor na Garibaldijevem trgu (Galilei, Manzoni in Fonda Savio).

Šotor v Rojanu - Trg tra i Rivi (Addobbati, Tarabocchia in Brunner).

Šotor v Naselju Sv. Sergija - Trg 25. aprila (Don Marzari, Roli, Bosco Magico in Rodari).

Šotor v Ul. Flavia - bar Flavia (Foschiatti in Rossetti).

Melara - Ater (Collodi, Giotti, Laghi, Milčinski in Rismondo).

Prosek in Kontovel - Telovadnica na Kontovelu (vrtec Silvestri in proseška nižja šola).

Svet slovenskih organizacij - Ul. Donizetti 3 (Dante, Manna, Volta, Divisione Julia, Suvich, Galilei in Longo).

Stadion 1. maj - sedež SZ Bor (Cordermatz, Sломšek, Župančič in Prešeren).

Opčine - Prosvetni dom (De Tommasini in Lona).

Križ - bivši Ljudski dom.

OKOLIŠKE OBČINE

Nabrežina - Kamnarska hiša (vsa volišča)

Zgonik - Občinska telovadnica (vsa volišča)

Dolina - Gledališče Prešerev v Boljuncu (vsa volišča)

Milje - Sekcija LD v Ul. Battisti 8 (vsa volišča)

Repentabor - Kulturno društvo na Colu 18.

DEMOKRATSKA STRANKA - Poziv goriških in tržaških osebnosti

»Jutri glasujte za Moretona in za njegovo slovensko listo«

Zaradi pomena, ki ga imajo primarne volitve za Demokratsko stranko, še posebej kar se tiče deželne stvarnosti, podpisani, ki delujejo na kulturnem, športnem, vzgojnem in gospodarskem področju, podpirajo listo »Slovenci za Moretona« in Gianfranca Moretona (na sliki Kroma njegov shod na Opčinah), kandidata za deželnega tajnika, ki se je pripravil zavzeti za samostojen nastop Slo-

venske Skupnosti na prihodnjih deželnih volitvah in njeno vrnitev v deželni svet z lastnim imenom in simbolom.

V ta namen pozivamo slovenske volilke in volilce, da se množično udeležijo jutrišnjih volitev za Demokratsko stranko in da glasujejo za Moretona in slovensko listo »Slovenci za Moretona«.

Damijan Paulin, Franka Žgavec, Andrej in Lojzka Bratuž, Silvan

Krševan, Walter Bandelj, Peter Černic, Ivo Cotič, Vida Bitežnik, Bernard Špacapan, Giorgio Banchig, Marija Češut, Fabio Tommasi, Marko Brajnik, Branko Černic, Hadrijan Corsi, Marjan Breščak, Dominik Humar, Marjan Terpin, Sergij Pahor, Marij Maver, Livij Valenčič, Robert Petaros, Drago Štoka in Ivo Jevnikar.

VOLITVE - Nova stranka

»Letta in Russo sta edini novosti«

Enrico Letta in Francesco Russo sta edini pravi novosti za Demokratsko stranko. V to so prepričani njuni pristaši (foto Kroma), ki so na včerajšnji novinarski konferenci pozvali volilce in volilke, da na jutrišnjih notranjih volitvah podprejo ta dva kandidata.

Igor Gabrovec je prepričan, da se bo nova stranka uveljavila v

našem prostoru le pod pogojem, da bo res spoštljiva do narodnih in jezikovnih manjšin. Od tod poziv Slovincem, da se volitev množično udeležijo. Gabrovec je tudi izpostavil »preveliko konfliktnost in pretirane polemične tone med Levimi demokrati in Slovensko skupnostjo, si so izstopali v tej kampanji«.

ZGONIŠKA OBČINA - Zaključen tečaj, ki ga je financirala dežela

Agenda 21 za soudeležbo občanov pri upravljanju ozemlja

Namenjen je bil krajevnim upraviteljem in funkcionarjem okoliških občin

V dvorani zgoniškega občinskega sveta se je v začetku tedna končal tečaj o Agendi 21, ki ga je financirala dežela Furlanija-Juljska krajina. Tečaj je bil namenjen krajevnim upraviteljem in občinskim funkcionarjem okoliških občin tržaške pokrajine. Upravitelji in funkcionarji so sledili skupno petim sestankom, ki so se odvijala v Miljah, v Dolini in v Zgoniku.

Na zadnjem srečanju je udeležence pozdravil zgoniški župan Mirko Sarđoć. Poudaril je pomen tečaja, s katerim želi dežela ozavestiti upravitelje in predvsem občinske funkcionarje o soudeležbi pri strateških izbirah na ozemlju.

Agenda 21 želi približati ljudi k upravljanju ozemlja, na katerem živijo, in sicer po načelih trajnostnega razvoja. Doslej se je namreč dogajalo, da so bile pomembne odločitve o prihodnosti in razvoju določenega ozemlja vsiljene z vrha, ne da bi bilo prebivalstvo o njih obveščeno in da bi izrekli svoja mnenja in predloge. Agenda 21 ponuja občanom možnost, da se izrečejo o odločitvah, ki se jih neposredno tičejo.

Posredovanje informacij poteka po forumih, na katerih predstavniki raznih kategorij lahko iznesejo svoje poglede in predloge o vprašanih, ki jih neposredno zadevajo. Na primer: k gre za vprašanje ureditve ozemlja, se lahko o njem izrečejo jesarji, okoljevarstveniki, industrijci, kmetje in drugi predstavniki kategorij, ki poznajo in imajo opravka z ozemljem. Podobno se bodo izrekli starši, učitelji in vzgojitelji o vprašanih, ki zadevajo rast in razvoj otrok.

V dolinski in miljski občini so načela Agende 21 že začeli uveljavljati. V Dolini so že potekali in še bodo potekali sestanki po vaseh o upravljanju naravnega rezervata Doline Glinščice. V Miljah so pretekli teden začeli udeležati projekt o mobilnosti.

Agenda 21 bo prišla v poštev tudi v fazi izbire novih regulacijskih načrtov, kot predvideva deželni zakon o urbanistiki. Tako bodo občani soudeleženi tudi pri pripravi temeljnega občinskega urbanističnega dokumenta. V tem pogledu sta zgoniška in repentabska občina že začeli s pripravo programskega dogovora o deželnih naravnih rezervatih na območjih Volnika in Medvedjaka. Načela Agende 21 bodo uveljavljena tudi pri odločitvah o upravljanju ozemlja na teh območjih.

Posnetek z zadnjega srečanja o Agendi 21 v dvorani zgoniškega občinskega sveta

FOTO ALJOŠA GABROVEC

ZGONIŠKA OBČINA - Deželna uprava včeraj odobrila odlok

Prispevek šoli v Saležu

Služil bo za obnovo sanitarij in ureditev kanalizacije

Deželna vlada je med včerajšnjo sejo v Špetru izglasovala odlok o prispevkih za šole v tržaški pokrajini: skupno 5.955.541,80 evra v petnajstih letih (397.036 evra letno).

Med šolami, ki bodo deležne deželnega prispevka, je tudi osnovna šola Lojzeta Kokoravca-Gorazda v Saležu. S prispevkom bodo kriili stroške za obnovo sanitarij in ureditev kanalizacije.

»To je zelo razveseljiva novica,« je deželni ukrep ocenil zgoniški župan Mirko Sarđoć. »Naša občinska uprava je posvetila veliko pozornost posodobitvi šolskih poslopj. Vlaganje v šolske strukture je potrebno, ker dobro opremljeni šolski prostori prispevajo k boljšemu počutju učencev, učiteljev in vzgojiteljev v šoli in posledično h kvaliteti šolskega procesa. Zato smo v prejšnjih letih že opravili prvi poseg v prostorih saleške osnovne šole Lojzeta Kokoravca-Gorazda, pred krat-

MIRKO SARĐOĆ

kim so se končala prenovitvena dela v poslopju osnovne šole 1. maj 1945 v Zgoniku, pred tem pa je naša uprava že obnovila poslopje otroškega vrtca v Gabrovcu,« je dodal župan, ki se je tudi zahvalil deželnemu odboru za izkazano pozornost do domačih šol.

Odlok o prispevkih za šole v tržaški pokrajini je pripravil deželni odbornik za javna dela Gianfranco Moretton. Prispevki bodo zagotovili uskladitev šolskih stavb zakonskim

predpisom in izboljšali njihovo funkcionalnost, je podčrtal ob predstavitvi ukrepa.

V dolinski občini bodo z deželnim prispevkom razširili prostore osnovne šole Umberto Pacifico, v miljski občini bodo prilagodili predpisom električne in varnostne naprave nižje srednje šole Nazario Sauro.

V tržaški občini bodo deželni prispevki zadevali šest šolskih poslopj italijanskih šol. Na oddeljenem oddelku klasičnega liceja Francesco Petrarca na Trgu Sonnino in na navtični šoli bodo uredili higienске strukture in druge naprave; v poslopju osnovne šole Scipio Slataper bodo prilagodili zakonskim predpisom protipožarne naprave ter obnovili notranje prostore; v poslopju osnovne šole Ruggero Mannana in srednjih šol Guido Corsi in Divisione Julia pa bodo odstranili arhitektonske naprave.

Predsedniške volitve v Sloveniji: srečanje SKGZ in SSO

V nedeljo, 21. oktobra bodo državljanke in državljani Republike Slovenije izbirali novega predsednika države. Za predsedniško funkcijo se potegujejo Danilo Türk, Lojze Peterle, Mitja Gaspari, Zmago Jelinčič, Elena Pečarič, Darjo Krajnc in Monika Piberl. Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij prirejata javno srečanje, na katero so bili vabljivi vsi predsedniški kandidati in kandidatke. Srečanje se bo odvijalo v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu v ponedeljek, 15. oktobra, ob 17. uri. Soočenje s kandidati bosta vodila novinarja Ivo Jevnikar in Dušan Udovič, ki bosta pogovor usmerjala na tematike čezmejnega sodelovanja in odnosov med Slovenijo in Italijo s posebnim poudarkom na vlogi slovenske narodne skupnosti v FJK. Priložnost bo, da tudi zamejska javnost neposredno spozna kandidate, ki se potegujejo za najvišjo institucionalno funkcijo v matični domovini.

Pol milijona evrov za svetišče na Vejni

Italijanska škofovska konferenca je na zasedanju, ki je bilo v Rimu med 17. in 19. septembrom, sprejela prošnjo tržaškega škofa Evgena Ravignanija in določila, da bo nakazala izreden prispevek v višini 500 tisoč evrov za obnovo Marijinega svetišča na Vejni. 3. junija so s strehe cerkve zgrmele velike kamnite skrle, cela zgradba pa kaže že dalj časa znake propadanja. V začetku julija so oblasti iz varnostnih razlogov zasegle svetišče, ki je odlej neuporabljeno.

Desetletnica fakultete za psihologijo

V ponedeljek, 15. oktobra, bodo ob 17. uri v veliki dvorani na sedežu tržaške Univerze (Trg Evropa 1) slavnostno proslavili desetletnico fakultete za psihologijo. Ob rektorju Francescu Peroniju bosta posegla tudi ravnatelj psihološke fakultete Walter Gerbino in docent splošne psihologije na videmski fakulteti Giovanni Bruno Vicario.

Srečanje v Grudnovi hiši

V Grudnovi hiši v Nabrežini bo danes ob 17.30 omizje na temo »Avtohtoni genetski viri, ki so sredstvo za vrednotenje in kakovost področne enogastronomije«. Posegeli bodo Alexander Podobnik (Konzorcij čebelarjev tržaške pokrajine), Jose Habert (društvo Boškarin), koprška občinska svetnica Barbara Strmole, Andrea Colla (tržaški naravoslovni muzej), Sorinel Getau (nevladna organizacija UCODEP) in Livio Dorigo (Krožek Istria).

ZAHODNI KRAS - V soboto, 10. in v nedeljo, 11. novembra praznik vaškega patrona

Prosek: tudi letos dvodnevno martinovanje

Tako je s svojim sklepom odločil tržaški občinski odbor - Prijavljenih več kot 60 razstavljalcev - Vaško središče zaprto za promet

Martinovanje privablja s svojimi stojnicami vsako leto na Prosek veliko ljudi

ARHIVSKI POSNETEK

Letošnje martinovanje na Proseku bo podobno lanskem: trajalo bo dva dni, kot lani.

Lani je bila na dan vaškega patrona sv. Martina sobota, pa so praznovanje podaljšali na nedeljo. Letos bo sv. Martin razveselil mlade in manj mlade v nedeljo, 11. novembra, a martinovanje se bo začelo že dan prej. Tako je pred nekaj dnevi s svojim sklepom odločil tržaški občinski odbor.

Organizacijske priprave na martinovanje so stekle že ta teden. V četrtek so se na občini sestali predstavniki mestnih redarjev, prevoznega podjetja Trieste trasporti in podjetja AcegasAps, da bi se skupaj z rajonskim svetom dogovorili o namestitvi stojnic in poteku prometa skozi vas. Domenjeno je bilo, da bodo stojnice nameščene tako kot lani: glavni del na cesti, ki pelje skozi vas, od Soščeve hiše do spomenika padlim v NOB. Del stojnic bo deloval na trgu pred cerkvijo in na prvem odseku ceste, ki iz vaškega središča vodi proti Devinščini. Na Devinščini bo v dopoldanskih urah

praišči sejem. Oba dneva bosta delovali vsaj dve Martinovi osmici: ena na sedežu godbe na pihala Prosek, druga v krožku Športnega društva Primorje, možno pa je, da bodo dali tudi nekateri zasebniki svoje vino na pokušino.

V soboto, 10., in nedeljo, 11. novembra, bo vaško središče zaprto za promet. Avtobusi bodo v smeri iz Trsta privozili do Kržade in zavili proti Naselju S. Nazaria ter preko Vejne proti Opčinam. Promet v smeri iz Opčin proti Križu bo preusmerjen preko Devinščine. Vozila, ki bodo privozila iz Križa, bodo zavila pri spomeniku desno in se pri novi cerkvici priključila na cesto za Kontovel. Domenjeno je bilo tudi za poseg smetarske službe v nedeljo jutraj, da bi vas ob patronovem dnevu sprejela domačine in goste iz mesta in bližnjih vasi v lepo podobo.

Lansko dvodnevno martinovanje je zabeležilo velik uspeh, saj je na njem s svojimi stojnicami, dobrotami in vsakovrstnimi predmeti sodelovalo več kot 50 razstavljalcev. Za letošnje martinovanje se jih je doslej prijavilo več kot šestdeset.

MEDNARODNI CENTER ZA TEORETSKO FIZIKO - Poddirektor delovne skupine IPCC, dobitnice svetovne nagrade

Fizik Filippo Giorgi, tržaški »so-nobelovec« za mir

»Klimatsko vprašanje lahko vpliva na spremembo geopolitičnih okvirov« - V Trstu prvi korak do nagrade

Oktober je za Mednarodni center za teoretsko fiziko Abdusa Salama res srečen mesec. Pred trinajstimi leti, bilo je 17. oktobra 1984, so pri Miramaru slovesno pozdravili novopečenega Nobelovega nagrajenca za fiziko, Goričana Carla Rubbio. Včeraj so zabeležili reprizo tistega slavlja, kajti edini italijanski predstavnik v vodstvu Mednarodne skupine Združenih narodov o podnebnih spremembah - z Al Gorom so-dobitnikom prestižne Nobelove nagrade za mir - dela prav v miramarskem centru.

Filippo Giorgi je eden od poddirektorjev delovne skupine za klimatsko fiziko pri IPCC, mednarodni kratici organizacije, so-dobitnice Nobelove nagrade za mir, v miramarskem centru pa je odgovoren za oddelek za klimatsko in meteorološko fiziko.

Rodil se je leta 1959 v Sulmoni v Abrucih. Po diplomu iz fizike na univerzi v L'Aquila je dosegel doktorat v Georgia Institute of Technology v Atlanti (ZDA). Petnajst let je služboval v National Center for Atmospheric Research v Boulderju v Coloradu, od leta 1998 pa deluje v miramarskem centru.

V njegovem uradu so se popoldne vrstile ekipe vsedravnih in krajevnih televizijskih in radijskih postaj. Telefon je neprestano prekinjal intervjuje in izjave. Filippo Giorgi je vsem odgovarjal zelo prijazno.

Kdaj ste izvedeli, da je vaša organizacija prejela Nobelovo nagrado za mir?

»Zjutraj, po spletu. Nemški kolega Fred Kucharski me je obvestil, da je IPCC dobitnik Nobelove nagrade za mir. Njega so obvestili novinarji revije Der Spiegel. Očitno so imeli v Oslu dobre vire.«

Kakšen pomen ima za vašo organizacijo ta nagrada?

»Velikanski! Nobelova nagrada za mir je veliko priznanje za njeno delo ne le na znanstvenem področju, temveč tudi na področju obveščanja in opozarjanja na vprašanja, ki bodo zaznamovala našo bodočnost.«

Ali bo lahko klimatsko vprašanje vplivalo na mir na svetu?

»To vsekakor. Klima lahko spremeni geopolitične okvire. Pomislimo samo na primer vode in kam lahko privede pomanjkanje vode, če se ne bodo čim prej resno lotili tega vprašanja. Lahko pride do napetosti med državami, do trenj. Ta vprašanja niso le znanstvene narave. Tičejo se vseh, in so globalnega, svetovnega dometa.«

Kakšen pomen pa ima ta nagrada za vas?

Dr. Filippo Giorgi, znanstvenik tržaškega Mednarodnega centra za teoretsko fiziko, edini italijanski predstavnik v vodstvu Mednarodne skupine Združenih narodov o podnebnih spremembah, dobitnik letošnje Nobelove nagrade za mir

KROMA

»Po pravici vam povem, da se tega še ne zavedam povsem. Seveda sem presrečen, da sem po svojih možnostih sodeloval k tej nagradi. Opravi sem, pač, svoje. Zadovoljen sem, ker bo Nobelova nagrada naši organizaciji spodbudila zanimanje za njeno delovanje in za probleme, s katerimi se ukvarja. Moram pa reči, da sem imel pri tem veliko srečo.«

V kakšnem smislu?

»Gotovo ne v smislu, ki mi ga je pripisal eden od televizijskih novinarjev, ko me je uvodoma vprašal, kako se počuti človek, ki pri komaj 48 letih prejme Nobelovo nagrado za mir. Ponavljam: jaz nisem prejemnik te nagrade. Prestižno nagrado je prejela naša organizacija. Imel sem srečo, ker sem sodeloval pri njenem delu.«

Ali ste dogodek že primerno proslavili?

»Ne, ne. Čestitk po mejlu pa je bilo na pretek in tudi v uradu je bil že dopoldne prvi direndaj. Na srečo mi je uspelo opoldne "zbežati" k ženi.«

Živite v Trstu?

»Da. A tudi moja žena, Maria Rosaria je iz Abrucov. Čeprav je iz Aquile, sva se vzela.«

Zakaj - čeprav?

»Ker obstaja med mojo Sulmono in njeno Aquilo že zgodovinsko rivalstvo.«

Podobno kot med Trstom in Vidmom?

»Skoraj podobno, ker je Sulmona majhno mesto, se ne more primerjati s Trstom ali z Vidmom.«

Ob vaši organizaciji je nagrado za mir prejel tudi nekdanji ameriški podpredsednik Al Gore. Kako ocenjujete to izbiro?

»Mislim, da je podelitev Nobelove nagrade za mir obema, naši organizaciji in Goru zelo pomembna. V prejšnjih dneh so se širile govorice, da bo nagrado prejel Gore. Letos je zmagal oskarja z dokumentarcem na temo klime, kar je imelo velik medijski odmev. V Oslu pa so se odločili, da podelijo nagrado tudi znanstveni organizaciji, kar je po mojem mnenju prav, čeprav...«

Čeprav?

»Čeprav menim, da je ob Goru "zaslužna" tudi Katryna. Orkan je prisilil Združene države in njene državljane, da so spremenili svoj odnos do klimatskega vprašanja.«

Ali je imel Trst kako vlogo pri delovanju vaše organizacije?

»Seveda. Prav v Trstu se je začelo delo, ki je po takratnem prvem uradnem mitingu privedlo do priprave letošnjega poročila o klimatskih spremembah. To poročilo naj bi pripomoglo k odločitvi žirije, ki podeljuje Nobelovo nagrado za mir. Prvo zasedanje naše delovne skupine je bilo septembra pred tremi leti in vaš časopis je o njem poročal.«

Sledil mu je kolega Martin Breclj.

»Dobro se spominjam. Že takrat ste bili zelo pozorni do klimatskih vprašanj in opozarjali na nevarne posledice. A kar ste pisali, žal, nisem mogel prebrati, ker ne znam vašega jezika.«

Kaj sedaj, po Nobelovi nagradi?

»Ponavljam: presenečen in presrečen sem. Res se še ne zavedam, kaj pravzaprav to pomeni. Morda mi bo postalo bolj jasno zvečer, ko se vrnem domov, k ženi, 11-letnemu Lorenzu in 5-letni Francesci.«

Marjan Kemperle

ŠOLSTVO - Včeraj dopoldne povorka po mestnih ulicah Tudi v Trstu so dijaki manifestirali proti ponovni uvedbi popravnih izpitov

Kot po drugih mestih v Italiji je včeraj dopoldne tudi v Trstu potekala protestna manifestacija višješolskih dijakov proti ponovni uvedbi popravnih izpitov, za katero se je pred nedavnim odločil minister za šolstvo Giuseppe Fiorini (na sliki KROMA). Več sto mladih se je zbralo na Goldonijevem trgu, od koder je krenila povorka po glavnih tržaških ulicah, ki se je zaključila na Borznem trgu. Dijaki so zahtevali, poleg preklica uvedbe izpitov, tudi oblikovanje zakona o pravici do študija, več denarja za

šolo v finančnem zakonu, priznanje pravic tistim dijakom, ki opravljajo prakso pri podjetjih ter reformo zbornih organov in odpravo omejenega števila vpisov na nekaterih fakultetah, opozarjali pa so še na problem šolskih stavb. Manifestacija se je pridružil tudi Odbor za obrambo javnega šolstva.

Zaradi povorke je v dopoldanskih urah prišlo do zastojev v prometu v tržaškem mestnem središču, razumljivo pa je bil tudi moten pouk na šolah, čeprav se je manifestacije udeležil le manj-

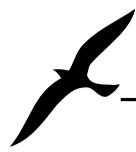
ši del tržaške višješolske populacije. Podobno je bilo tudi na slovenskih višjih srednjih šolah, čeprav je težko ugotoviti, koliko dijakov se je dejansko udeležilo manifestacije. Tako so dijaki Trgovskega tehničnega zavoda Žige Zoisa večini prišli v šolo, na Poklicnem zavodu Jožefa Stefana pa je k pouku prišla le manjšina dijakov. Na Pedagoškem in družboslovnem liceju Antona Martina Slomška je potekalo dijaško zborovanje, del dijakov se je tudi udeležil delavnice v prostorih zavoda Nordio.

GLEDALIŠČE - Festival Ave Ninchi Vse bolj priljubljene narečne predstave

V duhu Barcolane je tudi združenje tržaških gledaliških skupin L'Armonia včeraj razprlo jadra. Na mestnem nabrežju, pri stojnici, ki jo upravlja občina Devin Nabrežina, so včeraj zjutraj predstavili obračun preteklega sezone in pa prihodnja srečanja v sklopu mednarodnega festivala narečnih gledališč iz Triveneta in Istre Ave Ninchi. V sklopu tradicionalnega niza Večeri pod zvezdami poteka namreč že dve leti zapored pred nabrežinskim županstvom poletna izdaja festivala Ave Ninchi (poimenovan je po priljubljeni italijanski igralki, ki se je ob koncu gledališke kariere preselila v Trst in se nato kot predsednica pridružila združenju L'Armonia).

Ob prisotnosti devinsko-nabrežinskega podžupana Massima Romite sta včeraj predsednik združenja L'Armonia Bruno Cappelletti in pa odgovorna za stike z javnostjo Sabrina Censky Gojak pozitivno ocenila poletne gledališke večere v gostujoči kraški občini, ki so privabili skupno kakih 600 gledalcev. V bistvu gre za ponovitev predstav zimske oz. decembrske izvedbe festivala, ki že tradicionalno poteka v tržaškem teatru Miela. Glavna značilnost festivala je ta, da ponuja tekste v istrskem oziroma beneškem ali tržaškem narečju. Uspešno pobudo bodo prav gotovo ponovili tudi prihodnje poletje, ko se bo festival s svojimi predstavami vrnil na trg pred nabrežinsko županstvo (od 20. julija do 3. avgusta).

Ob včerajšnjem srečanju so prireditelji izkoristili priložnost in predstavili sezono združenja L'Armonia oziroma gledališč, ki se v njem prepoznajo. Triindvajseta sezona tržaškega narečnega gledališča na primer se je začela že včeraj in na odru gledališča Silvio Pellico v ulici Ananian se bodo do aprila zvrstile številne amaterske gledališke skupine; odprtje sezone je bilo včeraj poverjeno skupini Le quote rosa/Compagnia de L'Armonia s komedijo Le Tre Marie v režiji Laure Salvador. Prav tako se je včeraj začel niz predstav Teatroaperto 2007, ki ga prireja združenje La macchina del testo: na odru teatra Ariston so včeraj odigrali predstavo Memorie di un fumatore. Od torka, 16. do četrta, 18. oktobra, bo gledališče Silvio Pellico v sodelovanju z združenjem Marionette & Co. gostilo medkulturno predstavo namenjeno šolam La via delle spezie; 28. oktobra pa bodo v gledališču Orazio Bobbio prišli na svoj račun člani skupine Quei de Scalasanta s komedijo Crepi l'avarizia, znesek katere bo namenjen združenju prostovoljcev za različno sposobne odrasle. Več bo tudi gostovanj; med temi naj omenimo tisto v Trbižu s komedijo v tržaškem dialektu Devo serar quel cercio, udeležbo na gledališkem nizu v Gradišču s komedijo El moroso de la nona in gostovanja v Casarcuaru Terme in v San Cassianu di Brugnera. (sas)

BARCOLANA - Bliža se start najbolj množične regate v Sredozemskem morju

Zaliv preplavljajo jadrnice, kopno pa stojnice

Na stojnicah ponujajo športno oz. jadrno opremo, oblačila, spominke, a tudi raznovrstne specialitete

Sprehod med stojnicami je za Tržačane obveznost

KROMA

Kdor se ni še sprehodil po središču mesta in si ogledal raznovrstne stojnice, ki so v teh dneh zaživele v okviru spremnih pobud letošnje Barcolane, lahko to stori še danes in jutri, drevi pa lahko prisluhne zadnjemu glasbenemu koncertu tridnevnega Vodafone Barcolana Festivala.

Vas Barcolana (Villaggio Barcolana) in Sailing Show zasedata obširno področje mestnega jedra, saj se stojnice vijejo vzdolž Nabrežja, Rusega mosta, kanala in Borznega trga. Včeraj je bilo vre mo gotovo bolj naklonjeno kot v četrtek, tako da se je število obiskovalcev sejma in večernega koncerta na Velikem trgu občutno povečalo. Nastopilo je več glasbenikov: tržaška skupina Giuann Shada, italijanski reper Mondo Marcio, dj Fisha in milanski rockovski bend Casino Royale. Danes pa je na vrsti najprej ska glasba s tržaško skupino Makako Jump (okoli 20. ure), sledi nastop italijanske pop pevke LAure in rockovskih bendov The Styles ter Negrta. Dj Set pa bo popestril vzdušje med enim koncertom in drugim. Stojnice Vasi Barcolana in na jadrlnem sejmu bodo danes obratovale od 10. ure do polnoči, jutri pa od 9. do 23. ure. Razstavljeni so najrazličnejši športni oziroma jadrni artikli, oblačila, spominke, sladke in slane specialitete. Prisotni so tudi predstavniki trgovinske zbornice, operaterji združenja Emergency, predstavniki jadrlnih šol in združenj, zastopniki italijanskih ladjedelnic, stojnico imajo tudi gasilci in policija. Obiskovalci sejma si lahko privoščijo lokalne ribje specialitete, kuhano meso in pršut, pivo, lokalna in tuja vina, likerje, kavo, olje, med ali sladico.

Jasmina Strekelj

BARCOLANA - Projekt »In rotta«

Zelo široka podpora

Posadko čolna »Orgoglio e pregiudizio« sestavljajo hendikapirane osebe - Včeraj obisk Triestine

Tudi igralci Triestine so z navdušenjem podprli projekt »In rotta«, za katerega so se zavzeli tržaška pokrajina, okraj za umsko zdravje in Ampis. Včeraj so obiskali posadko na jadrnici »Orgoglio e pregiudizio« (ponos in predsodek), poleg kapetana Riccarda Allegrettija so bili na krovu še nogometaša Filippo Antonelli in Andrea Peana ter pomožni trener Christian Maraner. Posadko sestavljajo hendikapirane osebe in projekt so z navdušenjem podprle razne osebnosti iz športnega sveta in iz sveta spektakla.

Predstavnštvo Triestine se je skupaj s posadko udeležilo tudi treninga na morju. Še prej je bila simbolična izmenjava majic med krmarjem Paolom Pinnellijem in Riccardom Allegrettijem. Slednji je izročil tudi zastavo Triestine. Zastavo so takoj dvignili na jambor.

Projekt je podprl tudi igralec in komik Maurizio Ferrini, ki vodi televizijsko oddajo Striscia la Notizia. V Trst bo prišel že drevi.

Tudi ob letošnji Barcolani je mestno središče dobilo drugačno podobo, medtem ko so ob pomolih zasedali elegantne jadrnice, ki privabljajo radovedneže, so Nabrežje in sosednje ulice ter trge preplavile bogato založene stojnice. Ob tako številnih obiskovalcih razumljivo razpoložljiva parkirna mesta ne zadoščajo in se avtomobilisti, ki želijo parkirati na Nabrežju ali kje v bližini, morajo opremiti z veliko mero potrpljenja. Razen seveda, če se jim sreča ne nasmehe in se jim pred nosom ne sprostijo kakšno mesto.

Bolj pametno je, če se za prevoz do mestnega središča poslužimo avtobusa. Kot obvešča podjetje Trieste trasporti, pa so za jutri napovedane spremembe tudi v javnem prometu. Pomorska povezava med Trstom, Barkovljami in Grljanom bodo ves dan prekinjena, medtem ko pri pomorski povezavi med Trstom in Miljami ne bi smelo priti do sprememb. Glede na to, da se veliko gledalcev poda na Kras, od koder imajo čudovit razgled na morje, bodo na progah 42 in 44 uvedli samo enosmerno vožnjo po Furlanski cesti navzgor, medtem ko bo povratek po Opčinah, Novi cesti za Opčine, ulicah Valerio in Fabio Severo (začetek in konec ukrepa bodo odločili na podlagi prometa).

PERUGIA-ASSISI - Mirovniška pobuda privabila prejšnjo nedeljo 200 tisoč ljudi

Na pohodu tudi tržaški zagovorniki miru

Letošnja osrednja tema so bile človekove pravice - Solidarnost z mjanmarskim ljudstvom - Delegacija slovenskih in italijanskih skavtov iz Trsta

Italijanski in slovenski skavti iz Trsta so podpirali ljubezen, pravičnost in mir

Mirovniški pohod iz Perugia v Assisi je prejšnjo nedeljo zabeležil lep uspeh, saj je pisano 24-kilometrsko pot prehodilo 200 tisoč ljudi iz vseh koncev polotoka. Med desetimi mavričnimi zastavami so z ramo ob rami hodili Italijani, Afričani, Iranci, Afganistanci, Izraelci, Palestinci, Libanonci, Mjanmarci in številni drugi, pa tudi Slovenci. Poudarek letošnje izvedbe je bil na človekovih pravicah, v gosti množici so izstopale številne rdeče majice, ki so si jih mladi in odrasli nadeli v znak podpore mjanmarskemu ljudstvu. Rdeča barva je simbol žrtvovanja, ampak tudi strasti in ljubezni.

Iz naše dežele se je na pohod med drugimi odpravila skupina italijanskih in slovenskih skavtov iz Trsta in furlanskega San Vita. 60-članska delegacija so sestavljali odrasli skavti organizacij SZSO in MASCI ter klanovci in izvidniki organizacije AGESCI. Na predvečer prireditve so se udeležili skavtskega bedenja, na katerem so spregovorili škof iz Perugia, tibetanski menih, tibetanska izgnanka in bivša učenca slavnega duhovnika Lorenza Milanija, ki je svojčas trdil, da so »slabe šole namenjene revnim

Praznik »Liberetà« pri Domju

V okviru 1. deželnega praznika »Liberetà« bo danes v dvorani Voilà pri Domju zasedanje na temo »informacija kot del aktivnega življenja«. Zasedanje prireja sindikat upokoencev Spi Cgil iz naše dežele. »Liberetà« je mesečna revija sindikata in se ponaša s 170 tisoč abonmaji ter prireja debate, zasedanja in literarne nagrade. Praznik revije organizirajo ob Barcolani, na kateri bodo aktivno prisotni z jadrnico Sol Calao, imajo pa tudi stojnico na Ponterosu. Na zasedanju pri Domju bodo govorili deželni tajnik Spi Cgil Luciano Del Rosso, glavni deželni tajnik Giobatta Degano in državna tajnica Renata Bagatin.

Zapora in semafor na cesti Cerovlje-Mavhinje

Zaradi asfaltiranja so na pokrajinski cesti št. 4 med Cerovljami in Mavhinjami odredili zaporo na odseku med km 0+15 ter km 1+300 (dovoljen je prehod stanovalcem, seveda če dela to omogočajo). Poleg tega so odredili postavitev semafora, ki ureja izmenično enosmerno vožnjo (od km 1+300 do km 2+450) in hitrost omejili na 30 km na uro.

Jabolka za multiplo sklerozo

Italijanska zveza za multiplo sklerozo - AISM prireja tudi letos hvalevredno pobudo »Jabolka za življenje«, s katero zbirajo sredstva za financiranje raziskav o tej hudi bolezni in za dejavnosti, s katerimi pomagajo prizadetim. Multipla sklerozo je bolezen osrednjega živčnega sistema, ki prizadene predvsem mlade med 20. in 30. letom starosti, pogosteje obolevajo ženske, njeni vzroki pa so žal še neznan.

V soboto, 13. in nedeljo, 14. oktobra, bodo na tri tisočih italijanskih trgih prostovoljci delili vrečke jabolk (stark delicious, golden delicious in granny smith) za simbolični prispevek 7 evrov. K pobudi je pristopila tudi tržaška pokrajinska sekcija AISM, ki je uredila stojnice po mestnih ulicah in trgih. V soboto zjutraj bodo prisotne na Trgu tra i Rivi v Rojanu, pod oboki Portici di Chiozza, na Trgu Goldoni, na Trgu Riborgo (Korzo Italia), na Trgu Puecher pri Sv. Jakobu, na ulici Nazionale na Opčinah, pri kraških mleknah v Devinu in na Trgu Marconi oziroma Foschiatti v Miljah; v popoldanskih urah pa pod oboki Portici di Chiozza, na Trgu Goldoni, Trgu Riborgo, na ulici Nazionale na Opčinah ter na Trgu Marconi oziroma Foschiatti v Miljah. V nedeljo, 14. pa bodo dopolne pod oboki Portici di Chiozza, na Trgu Goldoni, na Trgu Riborgo, pri kraških mleknah v Devinu, na ulici Nazionale na Opčinah in na Trgu Marconi oziroma Foschiatti v Miljah; popoldne pa pod oboki Portici di Chiozza, na Trgu Riborgo, na ulici Nazionale na Opčinah in na Trgu Marconi oziroma Foschiatti v Miljah.

tržišču, ki privabljajo radovedneže, so Nabrežje in sosednje ulice ter trge preplavile bogato založene stojnice.

TRST - STV

Poklon Ressleru, izumitelju vijaka, ob 150-letnici smrti

V prostorih Tržaškega jadranskega krožka (Società Triestina della Vela) na tržaškem nabrežju so v torek zvečer predstavili monografijo o izumitelju ladijskega vijaka, Čehu Josefu Ressleru. Knjiga, katere avtor je tržaški publicist Aldo Rampati in ki nosi naslov *Josef Ressel, un Leonardo di casa nostra*, je pred kratkim izšla pri založbi Italo Svevo. Predstavitev knjige se seveda ni zgodila naključno, saj je v torek minilo natanko 150 let od Resslerove smrti. Večer v prostorih STV pa je bila edina tovrstna spominska prireditve, na kateri so se v Trstu poklonili Ressleru. Torkovo predstavitev sta poleg avtorja samega oblikovala še deželni predsednik združenja Italija-Avstrija Guido Crechici in predsednik STV Giuseppe Bresich. Ressel sicer po rodu ni bil Tržačan, saj se je rodil na Češkem. Danes pa v Trstu še prebivajo njegovi potomci.

Aldo Rampati, ki je v preteklosti pisal tudi o beneškem inženirju Carlu Ghèghi, je o Ressleru uvodoma dejal, da je ta izhajal iz revne družine, kaj kmalu pa je pokazal izrazito inteligenco. Kot cesarjev študent je zato lahko šel študirat na Dunaj, kjer se še danes nahaja njegova muzejska zbirka. Ressel je pred svojim prihodom v Trst nekaj časa preživel tudi v Benetkah, od koder je bil doma tudi Ghega.

Aldo Rampati je med svojim posegom izrazil mnenje, da sta oba velika moža, ki sta dala nezanemarljivega zagona razvoju tedanje tehnike, v naših krajih še premalo vrednotena. Ressel je namreč poleg ladijskega vijaka izumil tudi ležaje, ki so danes sestavni del malodane vsakega stroja. Poudariti gre seveda, da od svojega dela ni obogateł.

Ob koncu predstavitve se je avtor paimensko zahvalil vsem, ki so mu pomagali pri sestavi knjige. Naj med vsemi tu omenimo tržaškega Slovence prof. Aleksandra Rojca, ki je po poklicu sicer profesor klavirja, a je avtorju veliko pomagal pri iskanju gradiva za sestavo knjige.

Primož Sturman

REVIJA GALEB - Spet na šolskih klopeh

S kakovostno ekipo dogodivščinam naproti

Prijetno branje, koristni nasveti, novosti in zanimivosti

Z začetkom pouka se je med šolarje vrnila tudi priljubljena mladinska revija Galeb. Tudi v tem šolskem letu bodo junaki Galebovih pripovedk, pravljic in igrivih pesmi delali družbo učencem in učenkam tako v razredu kot tudi doma. Prijetno branje, številni koristni nasveti, marsikateri novosti in zanimivosti ter igre; taka bo torej tudi letošnja Galebova ponudba. Le sežite po njej!

Galebovi uredniki so si, kot je že sicer navada, izbrali kakovostno ekipo sodelavcev, pisateljev, pesnikov in ilustratorjev, ki bodo mesec za mesecem malčkom postregli s svežim pisanjem. Številne smo v zadnjih letih na Galebovih straneh že spoznali, Zvezdano Majhen na primer ali Tatjano Kokalj, Patricijo Peršolja, Štefko Kac Marn, Klariso M. Jovanovič, Mirosłava Košuto, Bogadana Novaka, Berto Golob, Anjo Kokalj, Žigo Gombača, Jasno Merku, Suzano Pertot in Vero Poljšak, pa še bi lahko naštevali in ilustratorje Gajo Butista, Vesno Benedetič, Eriko Cunja, Dunjo Jogan, Klavdija Palčiča, Jasno Sepin, Magdo Tavčar in Ano Zavadlav; ostale pa bomo sproti spoznavali in prav gotovo vzljubili.

V prvi številki (na fotografiji je naslovnica septembrske Galeba) se bodo mladi bralci seznanili z Gajo, ki se v svoji zgodbi znajde čisto sama, dokler ne sreča dedka, ali s črnim kužkom Rokcem, ki radovedno tava po svetu in spozna nove živali, bodičaste ježke v tem primeru. Veliko je simpatičnih zgodbic, kot je na primer tista o Maji, ki si s starši domišlja, da je pri morju, ali tista o televizorju Arneju, ki mulemu Timu ponuja risanke, sam pa bi najraje prisluhnil pravljici ali se odpravil na sprehod. Pravljica o palčkih Encih in gozdnih škrtih, ki se pripravajo zaradi neumnosti, prikazuje skorajda sliko današnje družbe, tista o zmaju, ki je pojedel solo, pa je sad bujne fantazije. Zmaj se pojavlja tudi v legendi o Postojnski jami, kjer ga zviti pastirček Jakob z zvijačo prelisiči in uniči; njegov mladič, človeška ribica, pa še vedno živi v njegovem kamnitem dvorcu. Na Galebovih straneh lahko bralci najdejo tudi nekoliko prirejeno zgodbo o Martinu Krpanu oziroma Pešanu, ki se mora ravno kot Levstikov junak soočiti s krvoločnim velikanom merjascem Grdavšem. Marsikateri bralec se je prepoznal v sedemletnem Simonu, ki se vsak konec tedna odpelje k dedku in se z neizmernim užitek prepusti njegovemu pripovedovanju: v septembrski številki ga dedek posvari o prijateljstvu. Pa ne pozabimo na pesmi, ki so sestavni del Galeba: veliko je takih, ki opevajo konec počitnic oziroma prihod jeseni, z zvestimi lastovkami ali z vervečkami.

Res koristno branje nam ponuja prispevek s prispo-

bami o živalih, saj nam avtorica predstavlja ribe v vseh svojih besednih variantah in pomenih. Dobrodošle pa so seveda tudi tiste tradicionalne rubrike namenjene najmlajšim: od besednih iger, dopolnjevanj, premetank do slikovne križanke. Poučni sta seveda tudi Galebova likovna delavnica, ki tokrat otroke uvaja v tehniko valjčkanka in pa običajna rubrika za starše in šolnike, ki se bo letos ukvarjala s tematiko otrokovega življenja v družinskem krogu. Na zadnjih straneh si bodo tudi letos šolarji izborili svoj prostor; tokrat so si ga učenci iz Škednja, Nabrežine, Katinare, Križa, Sv. Jakoba in Romjana. (sas)

TRST - Festival Wunderkammer

Glasba iz plemiških soban

Kot napoved niza so v plači Gopčević organizirali koncert, ki se je skladno vključeval v razstavo Glas otroštva

V plemiških palačah 16., 17. in 18. stoletja je bila Wunderkammer soba, kjer je gospodar hranil kot v domačem muzeju svojo zbirko dragocenih in redkih predmetov. Izvrstni biseri, tokrat v glasbenem smislu, in muzejske dvorane bodo tudi sestavine drugega festivala antične glasbe Wunderkammer, ki se bo odvijal od konca oktobra do prve polovice novembra meseca v muzeju Sartorio, a tudi v cerkvi Blažene Device v starem mestu.

Niz je pred časom uvel koncert v tržaški palači Gopčević, ki je nastal v okviru razstave »Glas otroštva«. Koncert z naslovom »Frühlingsehnsucht« je skušal pričarati nežno in radostno atmosfero otroške tematike z vrsto klavirskih skladb in samospelov s pravljico vsebino, med katerimi so nekateri nastali prav za otroški glas. Luči v dvorani so ostale prižgane, saj, kot je pojasnila umetniški vodja festivala Paola Erdas, je koncert želel biti rekonstrukcija salonskega večera iz začetka 19. stoletja. Prav v tistih letih je Giovanni Heichele izdelal v Trstu fortepiano, danes last gledališkega muzeja Schmidl, na katerega je igral tržaški pianist in čembalist Edoardo Torbianelli. Forteplano je prednik klavirja; njegova uporaba je bila precej omejena, saj ga je razvoj modernega klavirja popolnoma zamenjal, čeprav ljubitelji filološkega izvajanja vedo, da nam lahko posreduje izvorni zvok določenih skladb na edinstveni način. Torbianelli, ki se ukvarja prav z izvajanjem na zgodovinska glasbila, ni

imel lahke naloge, saj se je njegovo okusno izvajanje Schubertovih, in Schumannovih klavirskih skladb ter Mendelssohnovih »Lieder ohne Worte« moralo soočiti z zvočnostjo glasbila, ki ima za današnjega poslušalca bolj omejeno dinamiko, skromno širino zvoka in manjše možnosti razlikovanja glasov, čeprav je svoj čas predstavljalo velik napredek prav zaradi izraznega potenciala. Poleg tega je obnovljeni forteplano tržaškega muzeja

ohranil precej ropotajočo mehniko, ki vseskozi spremlja izvajanje.

Suha akustika dvorane je izpostavljala izvajalca in predvsem pevko, tržaško sopranistko Lauro Antonaz. Komorna interpretka z zanesljivo tehniko je ubrano, smiselno podala vrsto samospelov mojstra te oblike Franza Schuberta (med temi znana »Heidenröslein« in »Die junge Nonne«) in še izbor samospelov Roberta Schumann, med katerimi tudi trojica

naivnih otroških pesmic v italijanščini iz »Albuma za mladostnike« op.79. Številna publika je zelo cenila posebno glasbeno ponudbo, ki je z dopadljivim programom pričarala zvoke in atmosfere izpred dveh stoletij sredi slik in kipov razstave mestnega muzeja. Festival Wunderkammer se bo nadaljeval 21. oktobra z glasbo za dve violi da gamba in čembalo v suggestivnem okviru dvorane Costantinides v vili Sartorio. (ROP)

GORICA-TRŽIČ - Podjetje ATER prejelo 3,8 milijonov evrov deželnega prispevka

Nova stanovanja v Ronkah, Romansu in Štarancanu

Grion: »Na Tržiškem in v Gorici krepko narašča povpraševanje po bivališčih«

Roberto Grion (zgoraj), levo stanovanjski kompleks v Gorici, ki ga je podjetje ATER že uredilo

BUMBACA

V Štarancanu, Ronkah in Romansu bodo v prihodnjih dveh letih gradili nova ljudska stanovanja. V ta namen je včeraj deželni odbor na predlog odbornice za programiranje Michele Del Piero odobril dogovor, na podlagi katerega so podjetju za stanovanjske gradnje ATER zagotovili za leti 2008 in 2009 3,8 milijonov evrov finančne prispevka.

»V Štarancanu in Ronkah je v zadnjih letih povpraševanje po stanovanjih krepko naraslo,« je pojasnil predsednik podjetja ATER Roberto Grion in nadaljeval: »V ronški občini bomo zato obnovili hišice Pater, ki stojijo ob državni cesti za v Foljan, v Štarancanu pa bo prenovno doživelo nekaj stanovanjskih hiš. Ob tem bomo v Ronkah in v Romansu zgradili tudi povsem nove hiše, vsega skupaj pa naj bi v treh omenjenih občinah pridobili kakih trideset stanovanj.« Po Grionovih besedah močno narašča povpraševanje po bivališčih tudi v Tržiču, kjer je vedno več priseljencev in delavcev iz drugih italijanskih dežel, in v Gorici, kjer je podjetje ATER od začetka leta prejelo 590 prošenj za socialna stanovanja. »Od januarja smo v Gorici zadovoljili približno petdeset družin, ki so se vselila v obnovljena poslopja v ulicah Del Santo in Mazzini ter v drugih predelih mesta; komaj se bodo zaključili obnovitveni posegi v nekaterih

drugih stanovanjskih hišah, bomo dali na razpolago prosilec nova stanovanja,« je pojasnil Grion. Po njegovih besedah upravlja goriško podjetje ATER 6.200 stanovanj. Največ jih je seveda v Tržiču in Gorici, sicer pa so stanovanjske hiše razpršene po vseh občinah goriške pokrajine.

Podjetje ATER je ob tem 10. oktobra objavilo dva razpisa. V Ronkah bodo oddali v najem rezidenčna stanovanja, v Tržiču pa stanovanja po konvencionirani ceni na podlagi 13. člena dekreta predsednika deželne vlade iz dne 20. marca 2003. Ronški razpis zapade 11. decembra, tržiški pa 12. novembra. Prošnje za razpisa je mogoče dvigniti v uradu podjetja ATER v ulici Pisani v Tržiču oz. na obeh županstvih, oddati pa jih je treba na goriškem uradu podjetja, ki je strankam na razpolago ob torkih, četrkih in petkih med 10. in 12. uro ter ob sredah med 15. in 17. uro. Tržiški urad je odprt ob ponedeljkih in sredah, med 10. in 12. uro. Osebe obeh uradov nudi seveda tudi vse potrebne informacije o izpopolnjevanju prošnji in dodelitvi stanovanj. Razpisa za stanovanja v Ronkah in Tržiču so na razpolago tudi na spletni strani www.atergorizia.it, kjer so poleg raznih koristnih napotkov zbrane tudi številne informacije o delovanju podjetja in njegovi zgodovini. (dr)

V Gorici nov boljšjak

Jutri od 7. ure dalje bo goriško zgodovinsko jedro zasedel nov boljšjak s prodajno vsakovrstnih starih in novejših rabljenih predmetov. Stojnice bodo nameščene na Travniku, v Raštelu, v ulici Monache ter na trgih Cavour in Sv. Antona. Po namenu občinske uprave bodo tržnico prirejali vsako drugo nedeljo v mesecu, pri pobudi pa bodo sodelovali krajevni gostinci, ki bodo ponujali za Goriško značilne jedilnike.

Podpisi za Goriško

Forum za Goriško in Zveza združenj borcev Nova Gorica zaključujeta danes javno zbiranje podpisov za poimenovanje bodoče pokrajine v Goriško. Podpise je še moč oddati na stojnici na Bevkovem trgu v Novi Gorici od 9. do 16. ure. (km)

Skavti in mednarodnost

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo danes ob 18. uri srečanje na temo skavtov in mednarodnosti, ki ga prireja goriški skavtski organizaciji AGESCI in SZSO kot zadnje dejanje skupnega praznovanja stoletnice skavtskega gibanja.

Večer flamenca v Gorici

Nocoj ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Gorici prvič nastopila znana češka skupina »Společna sestava« iz Prage z glasbeno in plesno (flamenco) predstavo Federica Garcia Lorca »Pasiones de Corazon«; večer prireja združenje Terzo teatro in Kulturni dom.

Nocoj Razigrana srca

Srbsko kulturno društvo Sloga Nova Gorica v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev Nova Gorica prireja danes ob 19. uri v novem športnem centru v Novi Gorici folkorni večer z naslovom Razigrana srca. (km)

GORICA - Zaključni shod pred volitvami za Demokrasko stranko

Pozivajo k množični udeležbi

Eni pričakujejo šest tisoč volivcev kot na primarnih za določitev kandidata za predsednika pokrajine, drugi pa okrog 3.500 ljudi

VOLITVE DS Volišča po občinah

Primarne volitve Demokratske stranke bodo jutri potekale tudi na Goriškem. Volišča bodo uredili v vseh občinah z izjemo Gradeža, ki je bil vključen v južno furlansko okrožje. Odprta bodo med 7. in 20. uro, volilno pravico pa imajo ljudje, ki so dopolnili 16. leto starosti.

V Gorici bodo uredili volilni sedež v športni palači UGG na Battistijevem trgu, v Tržiču v konferenčni dvorani večnamenske galerije na trgu Cavour, v Ronkah v občinski palači na trgu Unità, v Sovodnjah v prostorih občinske knjižnice, v Doberdolu na sedežu društva Jezero, v Števerjanu na sedežu društva Sedej, v Krminu v občinski dvorani na trgu XXIV Maggio, v Koprivnem v večnamenskem centru na trgu Vittoria, v Marianu v socialnem centru v ulici Manzoni, v Moraru v bivši osnovni šoli v ulici Mameli, v Vilešu v občinski dvorani v ulici Roma, v Fari v občinski telovadnici v ulici Conventi, v Gradišču v palači na trgu Unità d'Italia, v Medeji in v Mošu v občinski dvorani, v Zagraju na občini, v Šlovencah v občinski dvorani v ulici Boschetto, v Štarancanu v prostorih knjižnice v ulici Zambon, v Foljanu v knjižnici v ulici Madonnina, v Škocjanu v večnamenskem centru v ulici Trieste, v kraju San Pier v knjižnici, v Dolenjem pred občinsko palačo, v Romansu v socialnem centru v občinski knjižnici in v Turjaku v občinski dvorani na trgu Libertà. (Ale)

Zbrani na sinočnjem goriškem shodu za Demokrasko stranko

BUMBACA

Pozivajo k množični udeležbi na jutrišnjih primarnih volitvah, obenem pa verjamejo, da bodo izvoljeni v deželno in državno skupščino znani napolniti z vsebino in vrednotami nastajajočo Demokratsko stranko. Zadnji pokrajinski shod pred jutrišnjo volilno preizkušnjo je potekal v znamenju enotnosti, saj so se včeraj na trgu sv. Antona v Gorici zbrali predstavniki vseh list, ki nastopajo na primarnih volitvah Demokratske stranke. Prisotni so bili člani Marjetice, Slovenske skupnosti in Levih demokratov, ob tem pa še predstavniki Odprte liste, ki jo sestavljajo večinoma novinci v politiki ter se opredeljujejo za Rosy Bindi in Enza Barazzo. V središče politike postavljajo osebo, pojasnjujejo, in so deležni tudi podpore sredin leve sredine, ki niso politično opredeljene, in somišljenikov iz vrst demokratičnega katolištva.

Sinočnji shod je potekal v prazničnem vzdušju. Vsi so soglašali, da so primarne volitve pomembna preizkuš-

nja za novo stranko, njihova mnenja o jutrišnji volilni udeležbi pa so dokaj deljena. »Pričakujem, da bo volivcev približno toliko, kot jih je bilo na lanskih primarnih volitvah za izbiro kandidata za predsednika pokrajine, torej med pet in šest tisočimi,« pravi deželni svetnik Marjetice Franco Brussa. Drugačnega mnenja pa sta bila Majda Bratina in Giuseppe Cingolani, kandidata Odprte liste, ki jo je med drugim podprl tudi občinski svetnik Foruma za Gorico Andrea Bellavite. »Pričakujem kakih 3.500 volivcev,« trdi Cingolani in menil, da favorita za predsedniško mesto, Bruno Zvech in Gianfranco Moretton, ne bosta presegla petdesetih odstotkov glasov, ki so potrebni za izvolitev. Če noben kandidat ne bo zmagal v prvem krogu, bo deželnega predsednika določila skupščina. V tem primeru bo še toliko pomembnejša vloga, ki jo bodo odigrali delegati, izvoljeni na listah Enza Barazzo in Francesca Russa, saj bodo njihovi glasovi odločilni. (dr)

VOLITVE - Slovenci pri LD

Lista za Zvecha in prenavo politike

Slovenska komponenta stranke Levih demokratov poziva k čimvečji udeležbi na primarnih volitvah za državno in deželno ustanovno skupščino Demokratske stranke (DS), ki bodo potekale jutri med 7. in 20. uro. Naj spomnimo, da volijo lahko vsi, ki so dopolnili šestnajsto leto starosti, s sabo pa morajo prinesiti osebni dokument in redno volilno izkaznico. V Gorici bo volišče v dvorani UGG na trgu Battisti, v Doberdolu na sedežu društva Jezero, v Sovodnjah v občinski knjižnici in v Števerjanu na sedežu društva F.B. Sedej. Vsak bo prispeval en evro, glas pa bo veljaven, če bo volivec na vsaki od dveh volilnic prekrizal eno samo listo.

»Na državni ravni slovenska komponenta stranke Levih demokratov podpira Walterja Veltronija in edino skupno listo, ki je z njim povezana. Na deželni ravni pa podpiramo Bruna Zvecha, ki najbolje zagotavlja nepristransko vodenje ustanavljanja novega političnega subjekta, ki bo uspešno upoštevalo posebnosti tako teritorija kot političnih kultur, ki se združujejo,« so zapisali v sporočilo za javnost in stališče tako pojasnili: »Zvecha podpirata dve listi, od katerih je druga bolj usmerjena k prenovi politike z uveljavitvijo številnih novih kandidatov, ki dodatno polemitizirajo nastajanje novega političnega subjekta. Na tej listi kandidirata tudi dva člana naše komponente. To sta Renata Devetak iz Dola in David Peterin iz Štandreža. Ker so liste blokirane, smo v duhu sodelovanja, ki je bil vedno doma v stranki Levih demokratov, kandidirali Peterina na drugem mestu v listi, kar mu stvarno omogoča izvolitev v deželno ustanovno skupščino, seveda v kolikor bomo te listi dali naše glasove. Z udeležitvijo na primarnih se volivec ne bo vpisal v stranko, ker se v stranko, ki še ne obstaja, ne more vključiti. Z jutrišnjim dnem se torej začneja le postopek ustvarjanja stranke, pisanja njenega statuta in pravilnikov. Zato je pomembno, da bodo tudi naši predstavniki del tega postopka. DS bo namreč ravno taka, kakršni bodo ljudje, ki jo bodo ustvarjali s pisanjem statuta. V DS se nadaljuje naravna pot, ki se je za nekatere člane naše komponente začela v KPL. Ali bo DS to, kar si vsi želimo, je odvisno od nas samih, od tega, kakšno jo bomo ustvarili in koliko izkušnje ji bomo znali posredovati. Tako na državni kot na deželni ravni v ponedeljek ne bo med kandidati ne zmagovalec in ne poraženev. V ponedeljek bo en sam velik zmagovalec, in to bodo vsi tisti, ki so se odločili za glasovanje na primarnih volitvah, za propozitivno odločanje o naši prihodnosti, za korak v novo obdobje, združevanja in končno moderne politike,« so še zapisali člani slovenske komponente Levih demokratov.

NOVA GORICA-GORICA - Umik schengenske meje v ospredju prvega uradnega sestanka med županoma

Skupni ogled prehoda na Erjavčevi obrodil soglasje o kraju proslave

Dogovorila sta se o okoljski konferenci - Romoli napovedal pogostejša srečanja treh občinskih uprav

Na prvem uradnem sestanku sta se včeraj v Novi Gorici srečala župana Mirko Brulc in Ettore Romoli. Pretresala sta aktualne teme, ki povezujejo obe mesti. Veliko pozornosti sta namenila praznovanju umika meje; datum proslave je že določen, gre za 22. december ob 11. uri. Do sestanka sta bili njuni mnenji okrog mesta, kjer bo proslava potekala, deljeni. Romoli se je zavzemal za Rdečo hišo oz. Rožno dolino, Brulc pa za Erjavčevo-Škabrijelovo. Po včerajšnjem sestanku je Romoli pokazal večjo naklonjenost mejnemu prehodu na Erjavčevi ulici, ki sta si ga župana ob koncu tudi ogledala. Skupni predlog bosta podala vladama, zadnjo besedo pa bo imel Bruselj, je pripomnil Romoli.

»K nam bodo prišli eminentni gostje, podrobnosti o protokolu pa so v rokah Rima in Ljubljane,« je dejal novogoriški župan. Glede financiranja proslave, pojasnjuje Brulc, je na slovenski strani še veliko neznank. »Ni stvar lokalne skupnosti, da financira proslavo državnega pomena, zato pričakujemo, da bo vlada primaknila finančna sredstva za ta dogodek,« je dodal. Romoli je izrazil trdno prepričanje, da z božičem na meji ne bo več mejne kontrole. »Zadnje simbolično dejanje med mestoma bo torej proslava. Kot kraj dogodka sem predlagal Rdečo hišo, županu Brulcu pa se zdi primernejša Erjavčeva. O njegovem predlogu imam pomisleke predvsem zato, ker je cesta, vsaj na italijanski strani, zelo ozka,« je pojasnil Romoli. Župana sta si Erjavčevo ulico po končanem srečanju tudi ogledala. »Menim, da se sedaj oba strinjava, da je prostor primeren, saj sprejme lahko nekaj tisoč ljudi. Ko sva bila tam, je župan Romoli tudi videl, koliko ljudi prečka to mejo, da je to res povezovalna cesta med mestoma,« je po ogledu povedal Brulc. Na vprašanje, kaj bo po odstranitvi obmejnih struktur predvsem na italijanski strani, saj je slovenska že uredila kolesarske in peš poti do meje, je Romoli odgovoril: »Imamo nerešen problem trga Medaglia doró na koncu Škabrijelove uli-

ce, kar pa imamo namen rešiti. V kratkem bomo zbrali različne predloge, na podlagi katerih bomo sprejeli ustrezne rešitve. Gre torej zgolj za vprašanje časa,« je zatrdil Romoli.

Novogoriška mestna občina pripravlja ob priložnosti dokončnega padca meje med mestoma tudi darilo občanom: koncert in gledališko predstavo Borisa Kobala, v kateri bo tudi nastopil s Sergijem Verčem. Komedijska bo na humoren način obravnavala vprašanje, kako živeti brez maloobmejne prepustnice. Brulc je nanjo povabil goriškega kolego.

Okrogla miza o okolju

Župana sta govorila tudi o ostalih praznovanjih, ki so doslej potekala v sodelovanju občinskih uprav in v prisotnosti županov obeh Goric: o komemoraciji 1. novembra, o božičnem prižgu lučk na jelki in prihodu luči miru iz Betlehema ter o 9. maju, dnevu Evrope. »Mislim, da ni potrebe, da bi glede tega kaj spreminjali in da se strinjava, da ohranimo takšno obliko teh praznovanj,« je dejal Brulc. Župana sta se domnila, da se v kratkem sestane še z Draganom Valenčičem, županom občine Šempeter-Vrtojba, ter da goriška občinska uprava pripravi srečanje treh uprav, saj je tokrat vrsta na njej. »V kratkem se bomo trije župani srečali in odločili, ali gre nadaljevati na isti način kot doslej, ali bi kaj spremenili. Glede na to, da je skupnih problemov veliko, se bomo morda srečevali tudi pogosteje kot doslej,« je pojasnil Romoli, ki je osvojil Brulčev predlog o sklici okrogle mize na temo skupnih okoljskih vprašanj. »Obdelali bomo probleme solkanske Livarne, potoka Koren in onesnaževanja zraku v Novi Gorici zaradi prometa iz FJK ter javnosti jasno predstavili rešitve težav, ki nastajajo,« meni Brulc.

Velezabavišče in skupne bojzani

Brulc je kolega seznanil s pogovori, ki jih je imel s predstavniki ameriškega Harrah's Entertainmenta, s katerim HIT načrtuje velik igralniško-zabavišni center na Goriškem. Romoliju je zagotovil, da ga bo spro-

Župana Brulc in Romoli na včerajšnjem delovnem srečanju

BUMBACA

ti obveščal o novostih, in izrazil pričakovanje o sodelovanju pri pogovorih o infrastrukturi in o pretoku delovne sile, če bo do načrtovane investicije prišlo. »Oba se strinjava, da ni nobene potrebe po širjenju igralniškega dela te destinacije, da je načrtovanih 20 odstotkov igralniškega dela v načrtovanem turistično-zabaviščnem centru čisto dovolj in da nas zanima predvsem turizem, kongresni in zdraviliški,« je povzel vsebino pogovorov Brulc. Romoli je k temu dodal, da z novogoriškim županom delita iste skrbi ter da ceni njegove informacije o načrtovanem projektu.

Brulc je sogovorniku predlagal tudi, da bi obe občini dosegli morebiten dogovor, da bi davek od prodanih knjig ostal v obeh lo-

kalnih skupnostih in da se takšen prihodek porabi v obeh občinah za multikulturno sodelovanje. »Taki primeri v Bruslju obstajajo, pomoč nam ponuja tudi podtajnik Budin,« pojasnjuje Brulc.

Od simbolnega h konkretnemu

Brulc je Romoliju vprašal tudi, zakaj prihaja do težav glede izvajanja zaščitnega zakona v Gorici, pri čemer se je nanašal na izključitev severne goriške četrti iz seznama krajev, kjer se bo izvajala vidna dvojezičnost. »Razlaga, ki mi jo je podal, me je zadovoljila. Povedal je, da je v tej situaciji to najboljša rešitev ter da nobena stvar ni "zacementirana", tako da bo lahko kdaj prišlo tudi do drugačne rešitve,« je povzel Brulc. »Najin pogovor je bil zelo produktiven. Cenim

Brulčeve konkretne predloge in bom resno upošteval probleme, ki jih je izpostavil. V luči vstopa Slovenije v schengensko območje menim, da moramo vstopiti v drugo fazo naših odnosov in sodelovanja. Doslej smo delali simbolne korake, sedaj moramo začeti s konkretnimi dejanji. Glede konference o okolju, menim, da bo to osrednja točka naših novih odnosov. Mislim, da smo dokončno presegli težave, ki so jih v preteklosti povzročili različni nacionalizmi na obeh straneh meje, in ne bomo dopustili, da bi naše sodelovanje ovirale odprte problematike, kot je okolje,« je zaključil Romoli, ki je na začetku in koncu novinarske konference pozdravil navzoče v slovenščini.

Katja Munih

GORICA - Avtoprevozniki

Zahtevajo pomoč in socialne blažilce

Črpalkarji prekinili protestno pobudo

Nad ukinitvijo goriva proste cone je izrazil veliko razočaranje in zaskrbljenost vodja skupine avtoprevoznikov pri goriški zvezi industrijcev Ermino Gianesini, ki se je včeraj sestel s predsednikom Trgovinske zbornice Emiliom Sgarlato. Po Gianesinijevih besedah so svojčas avtoprevozniki pripravili dokument s predlogom, ki bi omogočil nadaljnje koriščenje dizelskega goriva proste cone, vendar se nihče ni zavzel, da bi predlagani osnutek postal zakon. Zaradi tega je Gianesini še toliko bolj razočaran, da je sedaj prišlo do dokončne odprave goriva proste cone, saj bo ukinitvev po njegovih besedah oškodovala vsa avtoprevozniška podjetja goriške pokrajine, le-teh pa ni malo.

»Veliko se je govorilo o negativnih posledicah ukinitve proste cone, ki jih bodo očutili vozniki in lastniki črpalk, bolj malo pa o težavah, ki jih bodo imeli avtoprevozniki,« je poudaril Gianesini in nadaljeval: »Ukinitvev bo imela izredno negativen učinek na zaposlitveno raven avtoprevozniškega sektorja, o tem pa ni še nihče rekel niti besedice, kot da bi izguba delovnih mest v tem sektorju ne imela nikakršnega pomena. Poudariti želim, da je trenutno v seznam civilne motorizacije goriške pokrajine vpisanih 329 industrijskih in obrtniških avtoprevozniških podjetij; tovornih vozil je nad 1.100, zaposlenih voznikov in uradnikov pa je več kot 1.500. Kako bodo lahko vsa ta podjetja prebrdela hudo krizo, ki jih čaka?« Po besedah Gianesinija bo treba krizo kljubovati s socialnimi blažilci in drugimi oblikami pomoči. »Potreben bi bil deželni zakon, ki bi bil podoben tistemu, s katerim so po širitvi Evropske unije pomagali špediterjem in špediterskim podjetjem,« je poudaril Gianesini. Po njegovih besedah bi treba obenem črpati čim več sredstev iz namenskih evropskih programov, iz sklada za Gorico in iz konzorcija, ki zagotavlja kredite avtoprevozniškim podjetjem.

Ukinitvev proste cone posebej vznemirja tudi goriške črpalkarje, ki so včeraj prekinili protestno pobudo z zamrznitvijo prodaje bencina in dizla po deželni ceni. Danes bo na vseh črpalkah goriške pokrajine ponovno mogoče natočiti v rezervuarje cenejšo gorivo proste cone.

GORICA - Slovenska skupnost pri Gregorčiču

Očiščen madeža

Ivan Černic opozoril na grobe napade proti Slovincem na Trziškem

Somišljeniki SSK pred pesnikovim doprnskim kipom v goriškem parku

BUMBACA

Občinska uprava je poskrbela, da je bil Gregorčičev doprnski kip v mestnem parku včeraj dopoldne že očiščen črnega napisu »Sloveni«.

»Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je občina držala besedo in čim prej očistila kip. To je bil izraz nespoštovanja Gregorčičevega lika, vrednot, katerih je nosilec, in spomina, ki ga vzbuja,« je Julijan Čavdek nagovoril somišljenike stranke Slovenske skupnosti na krajšem shodu pred očiščenim kipom. Z njim se je tam včeraj zbrala skupina oseb, ki jih je madež na kipu prizadel. Ob Goričanih so prišli tudi člani Slovenske skupnosti iz Doberdoba, Sovodenj in Števerjana. Čavdek jih je še opozoril, da Gregorčičev kip ne nagovarja le Slovencev, a predstavlja dodatno vrednost za vse mesto. Pritrčila mu je goriška občinska svetnica Marilka Koršič in pripomnila, da je takojšnji poziv na župana, naj se madež očisti, obrodil rezultat.

Ivan Černic, predsednik pokrajinskega sveta Slovenske skupnosti, je napis na Gregorčiču povezal s podlimi izrazi sovraštva proti Slovincem v Trziču in še zlasti proti pokojni Bernardki Radetič. »To so do človeka skrajno žaljive in grobe drže, ki jih je zgodovina že pokopala, a so žal še vedno žive. Zato na tem mestu čutim dolžnost, da se poklonim spomenu Bernardke Radetič zaradi njenega plemenitega dela v korist sožitja. Semena, ki so jih ona in drugi posejali, klijejo in že zanjemo sadove,« je poudaril Černic in dodal, da bo s skorajšnjim dokončnim padcem meje Simon Gregorčič spet »slavček« celotne Goriške. Beseda je prešla Franči Padovan, odbornici na števerjanski občini in obenem predsednici Zveze slovenske katoliške prosvete. »Čeprav smo marsikomu še vedno trn v peti, moramo biti enotni in z Gregorčičem ponosni, da smo Slovinci,« je zaključila včerajšnji shod pred kipom.

TRZIČ Stanovanje je hotel raztreščiti

Trziški policisti so aretirali 43-letnega Maurizia Bonassina, ki je v noči med četrtno in včerajšnjim dnevom grozil, da bo svoje stanovanje napolnil s plinom, nato pa ga raztreščil z eksplozijo. Moški, ki stanuje v stanovanjski hiši v ulici Portanzie, je iz še nepojasnjenih razlogov dobesedno izgubil živce malo po polnoči. Prevrnil je nekaj zabojnikov za smeti, nato pa je s kombijem skušal s silo podreti vhodna vrata poslopja. Stanovalci, ki jih je ropot prebudil, so klicali sile javnega reda, policisti pa so posredovali le nekaj minut zatem, saj je njihov komisariat nedaleč od ulice Portanzie. Moški je agente pričakal na notranjem stopnišču stanovanjske hiše, v rokah pa je držal kuhinjska noža. Potem ko je skušal napasti agente, je stekel v svoje stanovanje, zaklenil vrata in odprl pipo plina. Policisti so zatem poskrbeli za evakuacijo vseh stanovanj, gasilci pa so zaprli napeljavno plina do stanovanjske hiše. Pred vplomom policistov v stanovanje, je Bonassin zbežal skozi okno; moški se je zatem skočil na zid in ob njem zdrsel z osmih metrov višine do tal. Moški se je nato izmuznil silam javnega reda in zbežal, nekaj časa zatem pa se je prostovoljno oglasil v karabinjerski kasarni, kjer so ga aretirali. Pred sodnikom se bo moral zagovarjati zaradi poskusa množičnega pokola, nasilnih dejanj in upiranja javnemu funkcionarju.

GORICA - Za las ni bila tragedija

Ranjen pod težo treh ton jekla

33-letni slovenski delavec tovarne Safog

Tovarna Safog v goriških Stražicah

BUMBACA

Za las ni bila tragedija. V tovarni Safog v ulici Casale 70, v goriškem predmestju, kjer je zaposlenih 35 oseb, se je včeraj hudo poškodoval 33-letni D.P., slovenski dražviljan z bivališčem v Šempetru. Nanj je padel kos jekla, težak tri tone, in mu prelomil obe nogi, zaradi česar se bo moral zdraviti tri mesece. Zaradi ponovne nesreče na delu so pokrajinska tajništva sindikatov kovinarjev Fim, Fiom in Uilm proglašila štiriurno stavko.

Prič ni bilo, ko se je včeraj navsezgodaj ob 6.55 zgodila nesreča v nekdanji livarni v Stražicah, kjer danes le obdelujejo jeklo, ki prihaja iz čedajske livarne. Zato je dinamika nezgode še nepojasnjena. Slovenski delavec, ki je vstopil s prvo izmeno ob 6. uri, je premikal 400-kilogramski blok jekla, ki je trčil v drug blok, težak tri tone, ta pa se je zrušil na delavca. Kolege je prikl-

calo njegovo kričanje zaradi bolečin; sprožili so alarm, prišla sta policija in osebje prve pomoči, ki ga je nemudoma odpeljalo v goriško bolnišnico. Tam so ugotovili zlome na obeh nogah in fanta na njegovo prošnjo odpeljali v šempetrsko bolnišnico.

»Gre za prvo hudo nesrečo v tovarni Safog,« je včeraj povedal Claudio Cinti iz kovinarskega sindikata Uilm in dodal, da je varnost na delovnem mestu splošen problem, na katerega pa že več časa opozarja tudi sindikalno predstavništvo delavcev iz Safoga. Cinti je še povedal, da vzrok včerajšnje nesreče raziskujejo funkcionarji oddelka delovne medicine, in poudaril, da je sindikat zahteval takojšnje soočanje z direktorjo tovarne o nevarnostih za delavce. »Lastništvo je sicer uvedlo vrsto varnostnih ukrepov, a včerajšnja nesreča priča, da niso zadostni,« je zaključil Cinti.

NOVA GORICA - Vseslovenski dnevi zaščite in reševanja

Po zgledu dežele FJK iščejo sporazum z Italijo

Napovedana udeležba Guida Bertolasa in Guglielma Berlassa

Nova Gorica bo med 18. in 20. oktobrom prizorišče drugih dnevov zaščite in reševanja, ki jih organizirata Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter novogoriška mestna občina. Gre za vseslovensko predstavitev delovanja različnih služb, ki so vključene v reševanje, osrednja dogodka pa bosta vaji na temo prometne nesreče na hitri cesti ter požar v naravnem okolju. Na novogoriških dnevih zaščite in reševanja se bodo predstavili tudi Civilna zaščita dežele Furlanije-Juljske krajine in občine Rimini, italijanski gasilci, njihovo letalo za gašenje in helikopter. Slovenija ima namreč z deželo FJK podpisan bilateralni sporazum o sodelovanju na področju ukrepanja v primeru naravnih nesreč, z državo Italijo pa ne. Zato bi radi slovenski organizatorji v ta namen izkoristili tudi obisk generalnega direktorja Civilne zaščite Italije Guida Bertolasa na novogoriški prireditvi.

Po ocenah Mirana Bogataja, predsednika organizacijskega odbora prireditve, bo v treh dneh na prireditvah sodelovalo čez pet tisoč ljudi, med katere sodijo gasilci, ekipe prve pomoči, vodniki reševalnih psov, gorska reševalna služba, policisti, slovenska vojska in številne druge službe. Prvi dan prireditve bo namenjen strokovni javnosti, drugi dan mladini, osrednja dogodka, ki bosta potekala tretjega dne, pa bosta vaji s simulacijo množične nesreče na hitri cesti pri Vogrščku in velikega požara v naravi na Trstelju. Pri gašenju bodo sodelovali tudi helikopterji slovenske vojske, policije in letalo italijanske Civilne zaščite ter 50 italijanskih gasilcev. Novogoriške dneve zaščite in reševanja bo obiskal tudi vodja Civilne zaščite dežele FJK Guglielmo Berlasso. Vodja prireditve Bogdan Zoratti, sicer poveljnik Civilne zaščite novogoriške mestne občine, je na včerajšnji predstavitvi povedal, da se bodo med 18. in 20. oktobrom predstavile tudi številne enote za reševanje iz novogoriške mestne občine; ker

Miran Bogataj (zgoraj) in, desno, nastajajoči poligon za reševanje iz ruševin

FOTO K.M.

je na njihovem območju veliko plazov, bodo pozornost posvetili tudi tej problematiki, prikazali pa bodo tudi delo enote za hitre intervencije.

Dogodki se bodo sicer odvijali na štirih prizoriščih v Novi Gorici: na travniku pred mestno občino, kjer te dni že nastaja poligon za reševanje iz ruševin, dalje na Bevkovem trgu, na Kidričevi ulici in na travniku nasproti Perle. Organizatorji napovedujejo številne prikaze reševanja, kot so reševanje z višin, dekontaminacija oseb, iskanje zasutih s psi, gasilske demonstracije, prikaz samoobrambe, šolo varne vožnje, iskanje mamil s psom specialistom in številne druge. Pozabili pa niso niti na najmlajše; njim bodo namenjene lutkovne igrice, srečanje gasilske mladine in podobno. Vse dogodke bo moč spremljati tudi na treh velikih zas-

lonih na treh prizoriščih: pred stavbo občine, na Bevkovem trgu in na travniku pred Perlo. Za družabni del bodo poskrbeli pevski zbori in gasilski godbi na pihalu.

Zaradi tako obsežne prireditve bo precej ulic in cest v središču mesta zaprtih, prav tako parkirišč. Nekatera prizorišča bodo začeli urejati že danes, zato bodo nekateri deli mesta zaprti, parkirišča pa ne bodo dostopna. Popolna zavora parkirnega prostora pred občinsko stavbo in SNG poteka že od petka in bo trajala do nedelje, 21. oktobra, razširjeni parkirni prostor med Gradnikovo ulico in travnikom pred Perlo pa bo zaprt od današnjega dne do nedelje, 21. oktobra; ostale zapore parkirišč in cest bomo naknadno napovedali.

Katja Munih

KRMIN - Na pobudo vinoteke razstava s pokušnjo vinskih zvrsti

Skrbijo za vinsko kulturo

Jutri bodo prišli predstavljati vina vinogradniki iz slovenskih Brd - Degustacije do konca meseca

Z leve Fabbro, Valentini, Patat in Gherghetta na uvodnem večeru v krminski vinoteki

FOTO A.W.

Krmin utrjuje vlogo deželne prestolnice kakovostne vinske kulture. Bistveni je doprinos tamkajšnje vinoteke, ki vseskozi vestno skrbi tako za pravilno predstavitev lokalnih vinarških proizvodov kot za organizacijo številnih strokovnih srečanj in degustacij. Najbolj znana tovrstna prireditve je razstava s pokušnjo Vinske zvrsti v svetu (»Uvaggi nel mondo«), ki poteka že dvajseto leto zapored.

Uvod v letošnjo izvedbo je bilo nadvse zanimivo predavanje na temo korenin vina in gastronomije, ki je potekalo v sredo zvečer v mestni dvorani krminske občine. Po pozdravih župana Luciana Patata in predsednika pokrajine Enrica Gherghette je novinar in vinolog Claudio Fabbro predstavil govornika večera, pisatelja, enologa, prijatelja Krmina - kjer je takoj po vojni pri Locatellijevih začel delovno ka-

riero - in sijajnega govornika Angela Valentini, ki je podal zanimiv zgodovinski prerez razvoja in potovanj različnih vinskih sort. »Kar nam danes prihaja iz tujine in pogosto cenimo kot vrhunec, je v resnici že obstajalo v času Rimljanov,« je argumentirano zatrjeval Valentini, ki črpa informacije iz svoje bogate knjižnice z več kot z deset tisoč strokovnimi publikacijami.

Srž razstave Vinske zvrsti v svetu pa so predstavitev s pokušnjo različnih vinskih zvrsti, ki se bodo vrstile v predavalnici krminske vinoteke. V četrtek je ravno Valentini predstavil in vodil degustacijo vin posestva Lungarotti iz Umbrije; vodene degustacije bodo spet na sporedu jutri ob 20. uri, ko bodo predstavljene zvrsti iz slovenskih Brd, ki pravilno »izrabljajo« krminsko vinoteko za lastno promocijo, za sodelovanje in za primerjanje z italijanskimi ko-

legi. V sredo, 17. oktobra, bodo portugalski proizvajalci pluta predavali na temo razmerja med zamaškom in vinom, sledila pa bo zanimiva degustacija vina Porto. Predstavitev in degustacije se bodo nadaljevale do konca meseca, proste degustacije vseh zvrsti (na voljo jih je več kot sto) pa so možne vsak dan razen ob torkih od 17. do 21. ure, ob nedeljah tudi od 11. ure do 13.30. V prostorih krminske vinoteke je na ogled tudi lepa fotografska razstava Vinarji, obmejni ljudje, ki jo je pripravil fotograf Umberto Pelizzon. Še pred koncem meseca - torej vzporedno s prireditvijo o vinskih zvrsteh - in v sodelovanju z združenjem Poliphenolica se bo začela tudi predstavitev krajevni vin, ki so ravnokar bila nagrajena s tremi častmi revije Gambero Rosso, o tem pa bomo poročali naknadno. (aw)

RUTARJI - Illy v kleti podjetja Jermann

Novo vino »krstili« z imenom Stara grofija

Illy na domačiji podjetja Jermann

Pri podjetju Jermann so novo belo vino imenovali »Stara grofija - Vecchia contea«. Včeraj so ga predstavili predsedniku deželne vlade Riccardu Illyju, ki si je prišel ogledat domačijo Jermannovih v Rutarjih pri Dolenju, kjer so julija odprli novo klet. Vino, ki so ga pridobili iz grozdja z obeh strani državne meje in je mešanica belega pinota in chardonnaya, je bilo sicer načrtovano za leto 2004, ko se je EU širila in je podjetje Jermann namevalo odprti klet; odprtje so odložili in ravno tako predstavitev vina, ki se pa sedaj ujema z ukinitvijo schengenske meje. »Podjetje Jermann že nekaj desetletij sodi v sam vrh vinogradniškega sektorja dežele FJK,« je poudaril Illy, »in je v zadnjih letih zrastle tako po kakovosti kot po površini, saj je z desetih hektarov prešlo na 150 hektarov vinogradov, kar potrjuje, da kakovost in količina lahko skladno raste.« Illy je obiskal novo klet v Rutarjih, ki je nastala po načrtu arh. Adriana Zuppela. »Čudovita klet spaja sodobni okus s krajevno tradicijo in tehnološko inovacijo, saj na primer uporablja zamaške na vijak, ki so po kakovosti boljši od plutovine, a so po splošnem mnenju neprimerne,« je še povedal Illy.

OBOROŽEVANJE - Na neuspešnih pogajanjih v Moskvi zunanja in obrambna ministra obeh držav

Rusija in ZDA se niso dogovorile o protiraketnem ščitu v srednji Evropi

Rusija poziva ZDA, naj zamrznejo načrt - Putin zagrozil z odstopom od sporazuma o omejevanju jedrskega orožja

MOSKVA - Ruski zunanji minister Sergej Lavrov je včeraj po pogovorih z ameriško kolegico Condoleezza Rice v Moskvi sporočil, da Rusija in ZDA niso dosegle dogovora o ameriškem načrtu za postavitve protiraketnega ščita v srednji Evropi. Lavrov je ob tem ZDA pozval, naj zamrznejo projekt, kar je Riceova zavrnila. »Dogovora o tem ni,« je dejal Lavrov na novinarski konferenci po srečanju z ameriško državno sekretarko in obrambnim ministrom Robertom Gatesom v Moskvi, ki se ga je z ruske strani udeležil še obrambni minister Anatolij Serdjukov. Dodal je, da bi morale ZDA pogajanja o načrtu za postavitve protiraketnega ščita na Poljskem in Češkem »zamrzniti«. Lavrov je ob tem zagrozil, da bo Rusija sprejela vse ukrepe zato, da bo »nevtalizirala grožnjo«, če ZDA ne bodo upoštevale ruskih pomislekov.

Riceova je potrdila, da državi nista dosegli dogovora o tem vprašanju, in zavrnila poziv Rusije, naj ZDA zamrznejo projekt. Ob tem je dodala, da se bodo pogajanja zaveznički o namestitvi ščita nadaljevala. Ameriški obrambni minister Gates je ponovil, da protiraketni sistem ni uperjen proti Rusiji. »Rad bi poudaril, da protiraketni obrambni sistem ni uperjen proti Rusiji in ne bo imel nobenega vpliva na rusko strateško zastraševanje,« je poudaril.

Gates je tudi dejal, da bi ZDA lahko v svojem

protiraketnem ščitu uporabile ruski radar v Azerbajdžanu, kar je pred meseci predlagal ruski predsednik Vladimir Putin, vendar pa ta naprava ne more nadomestiti lokacij na Poljskem in Češkem. »Ta radar se uporablja predvsem za zgodnje opozarjanje, ne bi ga pa bilo mogoče uporabiti za končno vodnje« prestreznih raket, je dejal Gates.

Tudi Putin je včeraj ZDA pozval, naj odstopijo od svojih načrtov, ki predvidevajo postavitve radarja za zgodnje opozarjanje na Češkem in desetih prestreznikov raket na Poljskem. »To niso preprosta pogajanja, upamo, da ne boste pritiskali na sporazume, ki ste jih sklenili z vzhodnoevropskimi državami,« je dejal Putin na okrogli mizi, ki se je udeležil tudi ameriški veleposlanik v Rusiji William Burns.

Putin je tudi zagrozil, da bo Rusija odstopila od sporazuma o omejevanju in zmanjšanju količin jedrskega orožja INF iz leta 1987. »Če ne bomo dosegli tega cilja, bomo težko ostali v okviru tega sporazuma, medtem ko druge države aktivno razvijajo takšne vojaške sisteme, tudi države, ki so v neposredni bližini naših meja,« je poudaril Putin.

ZDA trdijo, da bo protiraketni ščit namenjen obrambi pred izstrelki iz »malopridnih« držav, kot sta Iran in Severna Koreja, medtem ko Rusija vztraja, da je uperjen proti njej. (STA)

Riceova strogo gleda svojega ruskega kolega Lavrova

AFGANISTAN Podaljšan mandat nemške vojske

Berlin - Nemški parlament je včeraj z veliko večino v skladu s pričakovanji mandat nemškimi vojakom v Afganistanu podaljšal za leto dni. Za podaljšanje mandata je glasovalo 453 poslancev, 79 jih je bilo proti, 48 poslancev se je glasovanja vzdržalo. V Afganistanu je nameščenih okoli 3500 nemških vojakov. Nemški obrambni minister Franz Josef Jung je po glasovanju izrazil "zadovoljstvo".

Nemška vlada je sicer minuli mesec sprejela odločitev o združitvi dveh ločenih mandatov za Afganistan. Prvi vključuje namestitve okoli 3500 vojakov za urjenje, obnovo in varnostno misijo na relativno mirnem severu Afganistana, drugi mandat pa zadeva šest izvidniških letal tornado. V uro in pol dolgi razpravi so nemški socialdemokrati, poslanci CDU/CSU in liberalci zagovarjali podaljšanje misije. (STA)

EVROPSKA UNIJA - Nova reformna pogodba

Merklova in Kaczynski pred vrhom EU optimista

BERLIN - Poljski predsednik Lech Kaczynski in nemška kanclerka Angela Merkel sta na včerajšnjem srečanju v Berlinu izrazila optimizem pred bližnjim vrhom EU, na katerem naj bi voditelji članic EU dosegli dogovor o prihodnji evropski pogodbi. »Glede na informacije, ki jih imam, sem resnično optimističen,« je ob prihodu v Berlin dejal Kaczynski. Dodal je, da se je treba »dogovoriti še o nekaterih podrobnostih«, vendar pa je prepričan, »da bo rezultat vrha pozitiven«.

Evropski voditelji bodo skušali na srečanju 18. in 19. oktobra v Lizboni doseči dogovor o reformni pogodbi EU, ki bo nadomestila propadlo evropsko ustavo. V zvezi s pogodbo ima največ zadržkov prav Poljska. Med drugim v Varšavi želijo, da se t. i. mehanizem Joanina, ki predvideva začasno zamrzitev odločitev v EU, če to zahteva zadostna večina članic, vključni v samo pogodbo. Kaczynski je v ponedeljek po srečanju s francoskim predsednikom Nicolasom Sarkozyjem sicer omenil možnost, da bi to in druge poljske zahteve - država poleg tega zahteva stalno mesto pravobranilca Sodišča Evropskih skupnosti - lahko vključili v »ločeno deklaracijo«.

Poljska se je kot zelo trda pogajalka pokazala že na junjskem vrhu EU pod nemškim predsedstvom, ko so evropski voditelji sprejemali mandat za pogajanja o novi pogodbi. Tedaj so se tudi precej zaostriili odnosi med Varšavo in Berlinom. Tudi pred tokratnim vrhom v EU obstaja bojazen, da bi utegnili Poljska neomajno stati za svojimi zahtevami, še zlasti, ker bodo v državi le dan po srečanju, 21. oktobra, predčasne parlamentarne volitve.

Lech Kaczynski in Angela Merkel

ANSA

Turčija pred vdorom v Irak ne bo čakala dovoljenja ZDA

ANKARA - Turški premier Recep Tayyip Erdogan je včeraj opozoril, da ne bo čakal na dovoljenje Združenih držav Amerike za čezmejno vojaško posredovanje v severnem delu Iraka, kamor so se zatekli separatistični turški Kurdi. Kot je dejal, so sicer ZDA leta 2003 zahtevale, da po njihovem posredovanju v Iraku nihče drug ne napada Iraka na lastno pest.

"ZDA so za napad na Irak prepotovale na tisoče kilometrov in pri tem niso nikogar vprašale za dovoljenje ali nasvet. Tudi nam ne bo nihče svetoval," je bil oster Erdogan, ki je dodal: "Obsojam vse tiste v Evropi, ki govorijo, da je Kurdska delavska stranka (PKK) teroristična organizacija, a vendar, ... pri tej zadevi ni nikakršnih 'vendar'." S tem je Erdogan kritiziral odnos evropskih politikov do PKK, ki si po njegovem mnenju ne želijo priznati, kaj PKK v resnici je.

Turška vlada se je sicer odločila, da bo pred začetkom morebitne vojaške akcije čez mejo zanjo pridobila privoljenje v parlamentu, kar bi se naj zgodilo že prihodnji teden.

SRBIJA - Razpisane tiralice za Mladića, Župljanina in Hadžića, a ne za Karadžića

Rehn: Če Beograd izboljša sodelovanje s Haagom, morda parafa sporazuma o stabilizaciji in pridruževanju

BRUSELJ - Evropska komisija bi lahko napravila premik v pogajalskem procesu s Srbijo in z državo parafirala sporazum o stabilizaciji in pridruževanju, če Beograd "izboljša" svoje sodelovanje s haaskim sodiščem, je včeraj Bruslju nakazal evropski komisar za širitev Olli Rehn. "O tem bomo govorili v ponedeljek," je povedal. V ponedeljek bo namreč glavna haaska tožilka Carla Del Ponte zunanji ministrom unije v Luksemburgu predstavila novo poročilo o sodelovanju Beograda s Haagom.

Parafiranje sporazuma je sicer zgolj tehnični korak po tehničnih pogajanjih, ki so se končala sredi septembra. S tem obe strani potrdirata, da se strinjata z vsebino sporazuma.

Nujni pogoj za podpis sporazuma pa ostaja "dosledno sodelovanje s haaskim sodiščem, ki naj bi privedlo do prijetja in predaje vseh haaskih obtožencev, ki so še na prostosti", je Rehn ponovil stališče komisije po četrtkovem srečanju s Carlo Del Ponte v Haagu.

Glavna tožilka Mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije je sicer minuli teden opozorila, da je kljub "nekaterim rezultatom v zadnjih mesecih" napredek Srbije "razmeroma počasen". "Vse bolj sem zaskrbljena, da ta počasen napredek morda ne bo privedel do pozitivnega rezultata," je poudarila minulo sredo v sporočilu za javnost.

"Še vedno čakamo na dokumente, za nekatere od njih smo zaprosili lani. Prav tako še vedno čakamo na popoln dostop do zahtevanih vladnih arhivov. Ratko Mladić, Radovan Karadžić, Stojan Župljanin in Goran Hadžić so še vedno na prostosti," je pojasnila svoje nezadovoljstvo.

Prav te dni pa je Srbija razpisala nagrado v višini milijona evrov za informacijo, ki bi pripeljala do izsleditve in aretacije Mladića. Razpisala je tudi nagradi v višini 250.000 evrov za Župljanina in Hadžića, ne pa za Karadžića, češ da ni državljan Srbije.

Mladić (levo) in Karadžić na arhivskem posnetku

Volitve novih članov Varnostnega sveta ZN

NEW YORK - Generalna skupščina Združenih narodov bo 16. oktobra volila pet novih stalnih članic Varnostnega sveta, ki bodo za obdobje dveh let - od 1. januarja 2008 do 31. decembra 2009 - zamenjale Kongo, Gano, Peru, Katar in Slovaško. Za sedež Slovaške se v okviru vzhodnoevropske skupine, katere članica je tudi Slovenija, potegujeta Hrvaška in Češka. Prav v tej skupini se napoveduje tesno glasovanje.

Obe državi uživata precej podporo med članicami ZN in pričakuje se več glasovalnih krogov. Češka uživa podporo držav članic EU, čeprav to ni zagotovilo, saj EU ne glasuje kot blok. Volitve so tajne in države pred volitvami le v izjemnih primerih javno razkrijejo, za koga bodo glasovale, kandidatke pa lahko predvidijo rezultat na podlagi zbrane števila obljub. Obe državi nadaljujeta intenzivno lobiranje za podporo, pri čemer se upošteva tudi zagotovila za podporo za druge volitve. (STA)

TA TEDEN EDINOST PRED 100 LETI

EDINOST

GLASILO POLITIČNEGA SVETA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO

Edinost je objavila dolg poziv vsem Jugoslovanom, v katerem jih poziva, naj ne dovolijo, da bi strankarske razprtije pogojevale borbo za pravice in razvoj slovenskega naroda. »Mi moramo izvojevati zmago, mi si moramo zagotoviti pozicijo. To bodi naš nepremični cilj!« Pisec članka je prepričan, da zaradi razlike v nazorih ne sme trpeti »skupna stvar«, ko gre za »biti ali ne biti« morajo strankarska načela pustiti prostor življenju: »Dajte, pomagajte, da si popred zgradimo hišo! Potem se bomo makari tudi topli med seboj radi nje notranje ureditve.«

Medtem ko tržaški Slovenci čakajo na poddržavljenje svoje šole (zaenkrat pa ni še gotovo, da pride postavka za slovensko šolo v proračun za leto 1908), objavlja Edinost podatke o tem, koliko otrok obiskuje »okolicianske ljudske šole«. Vsega skupaj je bilo v okolici deset takih šol (tri so imele tudi italijanski oddelek), v lanskem šolskem letu pa jih je obiskovalo 3440 otrok (italijanske oddelke 832). V šestih letih

je bil porast vpisov več kot očiten: v šolskem letu 1900/01 je slovenske oddelke ljudskih šol obiskovalo 2861 otrok. Kljub temu pa »popolnoma mirnih src še ne moremo biti«: veliko slovenskih otrok se vpiše v italijanske oddelke, tudi zato, ker jim humanitarne ustanove dodelijo oblačila in obuvalo. Edinost zato poziva k ustanovitvi podobne slovenske organizacije, ki bi priskočila na pomoč podeželskim otrokom. »Borimo se za naš obstanek v mestu, a ne pozabimo okolice, ki naj bi bila naša stratežična opora. Z njo stoji in pada naša pozicija v mestu.«

Z burko v treh dejanjih Prvi! je Dramatično društvo stopilo v novo gledališko sezono, prvo »z rednimi predstavami in angažiranim osebjem«. Tržaški Narodni dom je bil nabito poln, gledalcev je bilo okrog tisoč. Kljub temu, da je bila predstavljena burka »sama na sebi precej klavrn umotvor«, so ljudje z bučnimi aplavzi spremljali dogajanje na odru, v prvi vrsti izvajanje priljubljenega gospoda Verovška.

TA TEDEN PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Prihajajoča jesen se na sindikalnem področju obeta posebno vroča. Vodstva podjetij nastopajo namreč vse bolj trdovratno in skušajo zlomiti enotnost tržaškega delavskega gibanja. Nad sedem tisoč tržaških delavcev arzenalov Sv. Marka in Sv. Roka ter Tovarne strojev je zato prekrizalo roke in od sindikalnega vodstva zahtevalo odločen in enoten nastop.

Podobne težave imajo tudi v Rajblju, kjer se so rudarji odločili za dodatne štiri dni stavke. Od ravnateljstva rudnika že več časa zahtevajo znižanje delovnega urnika, ureditev akordnih tarif, predvsem pa boljše varnostne naprave; v rudniku se je lani nek rudar tudi smrtno ponesrečil. Rudarji tudi zahtevajo povečanje delovne sile in odpravo zadnjega sklepa ravnateljstva, da ceno mleka poviša na 70 lir. »Doslje je ravnateljstvo dobavljalo mleko po ugodni ceni in s tem omogočilo delavcem nakup zadostne količine, ki ga nujno potrebujejo, da odpravljajo škodljive pline.«

Med rimskimi političnimi opazovalci se je razširila vest, da bi tržaško ozemlje lahko v kratkem tudi formalno priključili ozemlju italijanske republike. Generalnega vladnega komisarja naj bi zamenjal prefekt, izdan pa naj bi bil poseben odlok o avtomatični razširitvi italijanske zakonodaje na tržaško ozemlje. Vse naj bi bilo nared še pred 26. oktobrom, ko bo potekala tretja obletnica vikoravanja italijanskih čet v Trst.

V Nabrežini je umrl Franc Ščuka. Dolga leta je bil didaktični ravnatelj v nabrežinskem okraju, bil pa je tudi zvest sodelavec mladinske revije Galeb, v kateri je redno objavljval svoje živalske zgodbice, rebuse in uganke. Na poslednji poti ga je spremljala ogromna množica ljudi, predvsem otrok, katerim je bil vedno odličen mentor in prijatelj.

FILMI PO TV

Sobota, 13. oktobra, Rai 1, ob 23.15

Le invasioni barbariche

Režija: Denys Arcand

Igrata: Remy Girare in Stephane Rousseau Rémy umira za rakom, ko ga obiščejo prijatelji, stari znanci in sin Sébastien. Pri tem pričnejo razglabljeti in obujati spomine na stare čase, na mladost in na vse ostale lepe trenutke, ki so jih nekoč preživeli skupaj. Režiser Denys Arcand je v filmu Vdor Barbarov ponovno združil igralsko ekipo, ki je navdušila že konec osemdesetih let v Decline of the American Empire. Iskrenost, inteligentni humor, nikakor prekomerno sentimentalni ovit v sicer zelo melodramatično zasnovano, odlično igravo vseh igralcev, duhovit in sijajen scenarij sta zadela v črno in omogočila filmu, da si je prislužil tudi oskarja. Že nič koliko filmov se je ubadalo s podobnimi zgodbami a Arcandu je pri tem posebej uspelo.

Film seže do srca, medtem pa bolečino dostikrat zamenja iskren, duhovit smeh.

Ponedeljek, 15. oktobra, rete 4, ob 21.10

Il miglio verde

Režija: Frank Darabont

Igrata: Tom Hanks in Michael Clarke Duncan

Po istoimenskem romanu Stephena Kinga je ameriški režiser Darabont posnel film, katerega dogajanje je postavljeno v državno kaznilnico Cold Mountain, kjer je dolgo služboval jetniški stražar Paul Edgecomb. Med drugim so pazniku zaupali tudi nalogo, da pospremi na smrt obsojene zapornike do celice smrti po, z zelenim linolejem prekriti in eno miljo dolgi poti. Med njegovimi najbolj zanimivimi varovanci je John Coffey, ogromni temnopolti zapornik, obtožen nasilnega umora dveh deklic. Čeprav Coffeyeva velikost in fizična moč izpričujeta grobost, je njegovo obnašanje popolnoma v nasprotju z videzom. Za preprost in otroško naivnim obrazom tiči smerten strah pred temo, poleg tega pa se zdi, kot da bi imel premoško, skorajda nadnaravno moč. Ko ga Edgecomb bolje spozna, si ne more kaj, da se ne bi začel spraševati, ali je nežni orjak res

zagrešil srhljiva umora ali gre v rešnici le za pomoto.

Il cacciatore

Režija: Nicole Kassell

Igrajo: Kevin Bacon, David Alan Grier, Kyra Sedgwick in Benjamin Gratt

Prvenec mlade Nicole Kassell, je prepričljiva drama, ki jo je mlada ameriška režiserka posnela po seriji intervjujev s storilci kaznivega dejanja spolnega nasilja nad otroci. Zgodba pripoveduje o Walterju, ki se po dvanajstih letih, ki jih je preživel v zaporu zaradi pedofilije, znajde na prostosti. Poišče si službo in spozna Vickie, privlačno plavalaske s trdo življenjsko izkušnjo. Vseeno pa mu spomini na preteklost stalno silijo v ospredje: pri terapevtu podoživlja svoje boleče otroštvo in istočasno tudi spozna dvanajstletno deklico...

The core

Režija: Jon Amiel

Igrajo: Aaron Eckhart, Hilary Swank, Delroy Lindo in Bruce Greenwood

Iz neznanih razlogov se je zemljino notranje jedro prenehalo vrteti. Zaradi tega je začelo hitro popuščati elektromagnetno polje planeta, ki nas varuje pred smrtonosnim sevanjem. Življenje na zemlji se v trenutku drastično spremeni.

V Bostonu umre 32 ljudi s srčnimi vzpodbuvalniki, vsi na desetih sosednjih ulicah. V San Franciscu je uničen Golden Gate, pri tem pa umre na stotine ljudi. V Londonu jate golobov izgubijo svojo naravno sposobnost letenja, se zaletavajo v prestrašene množice ljudi, razbijajo stekla in povzročijo množično paniko. V Rimu pa pred očmi tisočih nemočnih turistov električna super nevihta spremeni sloviti Kolosej v kup neprepoznavnih ruševin.

Za pomoč vprašajo geofizika dr. Josha Keyesa. V najkrajšem času se bo ta moral spustiti v jedro zemlje in preprečiti najhujše. (Iga)

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI NA STRANI PRIREDITEV

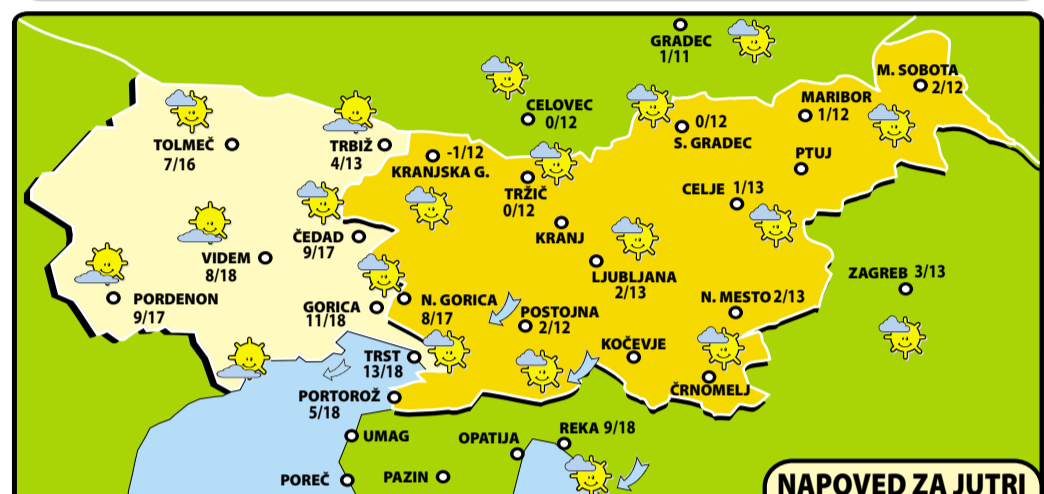
FOTO KROMA	MESTO V SEVERNI ITALJI	JUŽNI SADEŽ	DEL OBLEKE	RIMSKA BOGINJA JEZE	MESTO V INDIJI	OTON TRABANT	TERMIN	PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	FILM. IGRALEC SHARIF MODNA UMETNOST	NICHOLAS RAY MOČEN UDAREC	MLADIČ PRI GOVEDU AM. IGRALKA KIDMAN	EMANUEL TOMŠIČ SPANJSKI SPOLNIK	MESTO NA MADZARSKEM IN SORTA TRTE
MESTO V SLOVENIJI								KRMA ZA KONJE		PRIREDITEV VSAKO DRUGO LETO			
ITALJANSKO MOŠKO IME								MRTVAŠKI ODER NEMŠKI ZOOLOG		DELOVNA SKUPINA RAJ, PARADIŽ		ZORA TAVČAR KRILO RIMSKE LEGIJE	
GLAVNO MESTO SENEGALA						LESENO PIHALO REKA V SVICI				ITALJANSKI FAŠISTIČNI POLITIK (GALEAZZO) PERZIJSKI KRALJ			
NAJMANJŠE ŠTEVILO				OLIMPIJSKE IGRE ADA NEGRI			DELAVEC S PLUGOM KOLO BREZ SOGLASNIKOV			DVODOMNA SPAJKA			
OBICAJNOST								PRISTANIŠČE V JEMENU		IME SLOVENSKE PEVKE BRATUŽ KOCJAN			
VISOKA IGRALNA KARTA			PLANOTA NA VIPAVSKEM						ROMAN EMILA ZOLAJA		ROMULOV BRAT	ALAN JONES	

SOVARČEK - ARTA = mesto v Epiru • BARODA = mesto v Indiji • ETE = plesna figura pri četvorki • LOSS = nemški zoolog (Arthur) • NOIRET = francoski filmski igralec (Philippe) • SMAIL = ameriški umetnik iz Baltimoreja (Jo)

Pretežno jasno bo ali zmerno oblačno. Ob morju bo pihala zmerna burja. V noči na nedeljo bo možen tudi kakšen močnejši sunek.

V zahodnih krajih bo precej jasno, drugod pa zmerno, občasno tudi pretežno oblačno in večinoma suho. Na Primorskem bo spet pihala zmerna burja, na severovzhodu pa bo pihal severovzhodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 9, na Primorskem do 13, najvišje dnevne od 13 do 17, na Primorskem do 22 stopinj C.

Jutri dopoldne bo na Tržaškem delno jasno, pihala bo zmerna burja. V zahodnih predelih in v gorah bo oblačno. Čez dan se bo delno razjasnilo. Hladneje bo.

Jutri bo pretežno jasno in hladneje, zjutraj bo v zatišnih legah možna slana. Burja na Primorskem bo postopno oslabila. V ponedeljek bo pretežno jasno, zjutraj bo ponekod slana.

Iznad Skandinavije se proti Grčiji pomika hladna zračna masa, ki bo delno oplazila tudi našo deželo. V soboto in nedeljo se bo nad zahodno Evropo okrepil anticiklon, ki bo proti nam preusmerjal v višinah severne tokove, v prizemlju pa severovzhodne tokove.

Nad zahodno in srednjo Evropo se krepi območje visokega zračnega pritiska. Hladna fronta se je pomaknila nad Balkan. Za njo doteka s severovzhodnikom nad naše kraje hladnejši in nekoliko bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.18 in zahaja ob 18.24.
Dolžina dneva 11.06.

BIOPROGNOZA
Vremensko občutljivi ljudje bodo v soboto predvsem v notranjosti države imeli z vremenom povezane težave, bolj izrazite bodo na vzhodu države. Večinoma se bodo kazale kot okrepljeni bolezenski znaki.

MORJE
Morje mirno, temperatura morja 19,4 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m13	2000 m2
1000 m9	2500 m1
1500 m4	2864 m0

UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 4,5 in v gorah 5,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NOBELOVE NAGRADE - Za njuna prizadevanja pri mobilizaciji sveta proti grozečim podnebnim spremembam

Nagrada za mir nekdanjemu ameriškemu podpredsedniku Al Goreu in Mednarodni skupini Združenih narodov o podnebnih spremembah

OSLO - Nekdanji ameriški podpredsednik Al Gore in Mednarodna skupina Združenih narodov o podnebnih spremembah (IPCC) sta letošnja dobitnika Nobelove nagrade za mir, so včeraj sporočili v Oslu.

Kot je utemeljil odbor za Nobelove nagrade, bodo nagrado Goreu in IPCC podelili za njuna prizadevanja pri mobilizaciji sveta proti grozečim podnebnim spremembam. Gore je bil ameriški podpredsednik v času mandata Billa Clintona. Po odhodu iz politike se je posvetil opozarjanju na posledice globalnega segrevanja ozračja. Za svoj dokumentarec *Neprijetna resnica* je prejel oskarja, napisal pa je tudi knjigo z istim naslovom.

IPCC je organ ZN, ki združuje okoli 3000 podnebnih strokovnjakov, oceanografov, glaciologov, gospodarstvenikov in drugih strokovnjakov in velja za svetovno vodilno znanstveno avtoriteto o globalnem segrevanju in njegovih posledicah.

Gore je v odzivu na vest povedal, da je »globoko počaščen«. Priznanje mu pomeni še toliko več, ker ga deli z IPCC, je

Al Gore

Predsedujoči IPCC Rajendra Pachauri

poudaril v izjavi. Boj proti podnebnim spremembam ni politično, temveč moralno vprašanje, je dodal. Izrazil je še upanje, da bo nagrada pripomogla k povečanju »globalne zavesti«, je poročala nemška tiskovna agencija dpa.

Tiskovna predstavnica IPCC Carolina Traverso Saibante je v prvem odzivu v

Ženevi dejala, da so »presenečeni«. »Bili bi tudi srečni, če bi nagrado dobil samo Gore, saj gre za priznanje o pomenu tega vprašanja,« je dodala, kot je poročala ameriška tiskovna agencija AP. Predsedujoči IPCC, Indijec Rajendra Pachauri, pa je po poročanju dpa za norveško televizijo izjavil: »Prevzet sem. Nagrada je na-

menjena tudi mednarodni skupnosti Združenih narodov in vsem državam, ki nas podpirajo«.

Al Gore je pred sedmimi leti veljal za velikega poraženca, saj je po sporni odločitvi ameriškega vrhovnega sodišča leta 2000 izgubil volitve za ameriškega predsednika, v Belo hišo pa se je vselil sedanji predsednik George Bush. Vendar se je 56-letnik iz Tennesseja kmalu prelevil v vnetega okoljevarstvenika, ki je začel opozarjati najprej ZDA, kasneje pa svet na nevarnosti podnebnih sprememb. Za mnoge danes Gore že velja za zeleno vest ZDA.

Rodil se je 31. marca 1948 v Washingtonu, mladost je preživljal med Tennesseejem in hotelom v prestolnici, saj je njegov oče služboval v predstavniškem domu, kasneje pa v senatu ameriškega kongresa. Nasprotoval je vojni v Vietnamu, a se je leta 1969 vseeno prijavil v vojsko, »da ne bi namesto njega poslali koga drugega«. Tik pred odhodom v Vietnam se je poročil s svojo prijateljico Mary Elizabeth »Tipper« Aitcheson.

Par ima sedaj tri odrasle hčere in sina.

IPCC so ustanovili Svetovna meteorološka organizacija (WMO) in Program ZN za okolje (Unep). Sedež ima v Ženevi, vendar sam ne vodi raziskav, pač pa združuje pomembne znanstvene študije. V letos objavljenih poročilih o posledicah segrevanja ozračja so opozorili, da bodo posledice klimatskih sprememb čutile vse celine, najbolj bodo prizadete najrevnejše države, skoraj tretjini živalskih in rastlinskih vrst pa grozi izumrtje.

Nobelova nagrada za mir je vredna 10 milijonov švedskih kron (1,1 milijona evrov) in jo tradicionalno podelijo 10. decembra v Oslu. Lani je Nobelovo nagrado za mir dobil bangladeški ekonomist Muhammad Yunus, ustanovitelj banke Grameen, leta 2005 pa Mednarodna agencija za jedrsko energijo (IAEA) in njen generalni direktor Mohamed El Baradei.

Letošnja sezona objave Nobelovih nagradencev se bo končala v ponedeljek, ko bodo objavili ime dobitnika Nobelove nagrade za ekonomijo. (STA)

Estetika

Center za naravni lifting

Center za NARAVNI LIFTING

Privoščite si NARAVNI LIFTING in ponovno boste pridobili zdrav, svež in mladosten izgled

KAKO?
Z inovativno metodo pomlajevanja, ki jo izvajamo z vrhunskim terapevtskim masažnim aparatom in dodajanjem dermokozmetičnih preparatov, vam v 7 tednih prebudimo kožo in učvrstimo podkožno vezivno tkivo, na popolnoma naraven način.

ZAKAJ?
To je prva in edina učvrstitev podkožnega vezivnega tkiva in je primerna tako za mlado kot zrelo kožo z že vidnimi znaki staranja.

DOVE?
V centru za NARAVNI LIFTING v Sežani.
Informacije na www.novaestetika.si ali pa na št. 00386 5 7305075

Mercator

v Sloveniji

Najboljša ponudba, najboljše cene!

Ponudba velja od 11.10. do 22.10. 2007 oz. do razprodaje zalog.

Junče stegno
brez kosti, pakirano
cena za kg
različni dobavitelji

8,69 EUR

Piščanje meso
pakirano, cena za kg
Pivka perutninarstvo, Pivka

3,79 EUR

Kakovostno
Slovensko
skrbno
nadzorovano

Plenice Pampers
Activ baby, Jumbo pakiranje
različne velikosti in vrste
P & G

14,59 EUR

Gel Camay
za prhanje, več vrst, 250 ml
P & G

1,39 EUR

Voda Radenska
Still, 1,5 litra, PET
Radenska, Radenci

0,33 EUR

Lumpi

babY

Mleko v prahu Milumil 1
900 g
Milupa

10,76 EUR

Mleko v prahu Milumil 2
900 g
Milupa

10,37 EUR

Mleko v prahu Milumil 3
900 g
Milupa

9,97 EUR

Tolažilna dudu Lumpi
silikon

1,33 EUR

Steklenička s cucljem Lumpi
silikon, 150 ml

2,75 EUR

Otroške plenice Lumpi
midi 56/1, maxi50/1, junior 42/1

9,19 EUR

Kdor v torek nakupuje, se mu obrestuje!

Tudi vi nakupujete ob torkih? Vsak torek vam namreč nakup v vrednosti 50 EUR ali več prinaša kupon TO!, s katerim lahko naslednji torek v eni izmed odprtih prodajal uveljavite 10 % popust na vrednost nakupa.

Velja v prodajalnah market programa Mercator /hipermarket/, prodajalnah Modiana, Beautique in Intersport.

Mercator

maxi Hura! INTERSPORT BEAUTIQUE

Mercator Center Nova Gorica

Industrijska cesta 6, 5000 Nova Gorica, Tel.: +386 5 33 43 300

Odpiralni čas: od ponedeljka do sobote: od 9.00 do 21.00 ure
nedelja: od 9.00 do 15.00 ure

Mercator Center Koper

Dolinska cesta 1a, 6000 Koper, Tel.: +386 5 66 36 830

Odpiralni čas: od ponedeljka do petka: od 9.00 do 21.00 ure
sobota: od 8.00 do 21.00 ure
nedelja: od 9.00 do 15.00 ure

